

Філософія_ДВ_2025

Основний рівень

1. Українська філософія має своїм головним релігійним джерелом
 - а. католицький варіант християнства
 - б. міфологічні уявлення про світ
 - в. православний варіант християнства
 - г. неоязичницькі культові практики
2. Що генетично успадковувала Києво-Руська протофілософська (та, що передувє філософії) думка
 - а. сукупність ідей пізньої середньовічної схоластики
 - б. ідеї давньогрецької філософії
 - в. ренесансні філософські здобутки
 - г. ідеї пізньої середньовічної містики
3. До суттєвих суспільно-історичних особливостей української філософії слід включати
 - а. увагу до проблем людини
 - б. акцент на походженні світу
 - в. акцент на проблемах пізнання
 - г. підвищену увагу до створення теоретичних систем і моделей світу
4. Кого називають автором тексту "Слово" ("Моління")
 - а. Івана Франка
 - б. Тараса Шевченка
 - в. Михайла Грушевського
 - г. Данила Заточеника
5. Проти якого явища була спрямована українська ренесансна полемічна література
 - а. московських імперських настроїв
 - б. римо-католицької духовної експансії (окатоличення)
 - в. православного церковного догматизму
 - г. неопротестантських рухів
6. Для кого чернечий спосіб життя був важливішим, ніж активно-світська громадянська діяльність
 - а. І. Вишенський
 - б. Т. Шевченко
 - в. І. Франко
 - г. Леся Українка
7. Кому з діячів українського Ренесансу належить праця "Прогностична оцінка поточного 1483 року"
 - а. Володимир Мономах
 - б. Ярослав Мудрий
 - в. Юрій Дрогобич
 - г. Митрополит Іларіон

8. Суто людською якістю виступає

- а. творчість
- б. спадковість
- в. активність
- г. тілесність

9. Регіонами буття у вченні Г. Сковороди про "три світи і дві натури" є

- а. матеріальний, чуттєвий, духовний
- б. макрокосм, мікрокосм, символічний світ
- в. видимий, невидимий і потойбічний
- г. людський, божественний, диявольський

10. На думку Г. Сковороди, найбільше соціальне зло – це

- а. сріблολюбство
- б. лінощі
- в. непомітне зло
- г. догматизм і тиранізм

11. Концепція П. Юркевича:

- а. конформізм
- б. кордоцентризм
- в. лібералізм
- г. анархізм

12. Яке явище характерне для періоду романтизму в українській філософії

- а. розквіт раціоналізму
- б. переорієнтація в бік логіки
- в. формування автентично української теорії пізнання
- г. переорієнтація в бік суспільно-політичної тематики

13. Хто є автором першої ґрунтовної історіософсько-соціологічної теорії, що акцентує на автентичності та суверенності українського народу

- а. Г. Сковорода
- б. Ю. Дрогобич
- в. М. Грушевський
- г. П. Могила

14. Суто людською якістю називають

- а. віру
- б. психіку
- в. спадковість
- г. тілесність

15. Традиція історико-філософських досліджень в українській філософії була започаткована діаспорним мислителем

- а. Д. Чижевським
- б. П. Могилою

- в. В. Вернадським
- г. А. Кримським

16. Українській філософії приписують таку особливість

- а. раціоналізм
- б. структурованість, дискретність і термінологічна оснащеність думки
- в. схильність до цілісно-інтуїтивного осмислення проблем і явищ
- г. гносеологічний скептицизм

17. Українська академічна філософія з'являється у зв'язку з діяльністю

- а. Рішельєвського ліцею
- б. Києво-Могилянської академії
- в. Кирило-Мефодіївського товариства
- г. Львівського університету

18. До джерел філософського світогляду І. Франка найчастіше зараховують

- а. феноменологію М. Мерло-Понті
- б. екзистенціалізм Ж.-П. Сартра
- в. філософію К. Маркса
- г. неотомізм Ж. Марітена

19. Вкажіть українського дослідника, з яким пов'язана поява історико-філософської та соціологічної думки

- а. П. Русин
- б. М. Грушевський
- в. Г. Сковорода
- г. П. Юркевич

20. Яку з концепцій створив В. Вернадський

- а. концепція непомітного зла
- б. концепція спорідненої праці
- в. філософія серця (кордоцентризм)
- г. теорія ноосфери

21. Хто з діаспорних мислителів написав працю "Листи до братів-хліборобів"

- а. В. Липинський
- б. Г. Сковорода
- в. П. Юркевич
- г. Леся Українка

22. Коли відбувається зростання інтересу української культури до етнічної та культурної самоідентифікації, людської життєвої реальності

- а. в дохристиянську епоху
- б. в добу Київської Русі
- в. у ХХІ ст.
- г. наприкінці ХVІ – на початку ХVІІ ст.

23. Складниками курсу філософії у Києво-Могилянській академії були

- а. логіка, метафізика, релігієзнавство
- б. мовознавство, аксіологія та етика
- в. логіка, фізика, метафізика
- г. культурологія, гносеологія, онтологія

24. Хто розумів Святе Письмо як особливий символічний світ

- а. Т. Шевченко
- б. Г. Сковорода
- в. Пилип Орлик
- г. М. Грушевський

25. Кого називають ідейним натхненником й засновником філософії українського романтизму

- а. Ярослава Мудрого
- б. Володимира Мономаха
- в. Ю. Дрогобича
- г. Т. Шевченка

26. Концепцію кордоцентризму (філософії серця) в українській філософії розвивав

- а. Т. Шевченко
- б. П. Юркевич
- в. І. Франко
- г. М. Грушевський

27. Яку назву отримала українська література доби Відродження, спрямована проти Римокатолицької духовної експансії

- а. полемічна
- б. догматична
- в. містична
- г. поліфонічна

28. Як називається текст, створений Данилом Заточеником

- а. "Слово" ("Моління")
- б. "Слово о полку Ігоревім"
- в. "Слово про закон і благодать"
- г. "Слово про слово"

29. Який з перелічених текстів написав Митрополит Іларіон

- а. "Слово" ("Моління")
- б. "Слово про слово"
- в. "Слово про закон і благодать"
- г. "Слово до дітей"

30. Діаспорний дослідник Д. Чижевський започаткував традицію досліджень в українській філософії, що отримала назву

- а. історико-філософські дослідження
- б. гносеологічні аналізи
- в. етичні медитації
- г. естетичні розвідки

31. Як називалась традиція української філософії кінця XIX – початку XX ст., що займалась пошуками трансцендентальних умов і можливостей пізнання

- а. полемічна
- б. академічна
- в. політична
- г. аналітична

32. В який період в українській філософії відбулась переорієнтація в бік суспільно-політичної тематики

- а. романтизму
- б. раннього Середньовіччя
- в. Відродження
- г. Середньовіччя

33. Хто працював у період українського Відродження

- а. І. Франко
- б. Т. Шевченко
- в. Ю. Дрогобич
- г. М. Грушевський

34. Хто належить до представників української полемічної філософії

- а. І. Вишенський
- б. Данило Заточеник
- в. Митрополит Іларіон
- г. Володимир Мономах

35. Методологічні проблеми знаходилися в центрі уваги такого представника Нового часу, як

- а. Р. Декарт
- б. Аристотель
- в. Блаженний Августин
- г. Сократ

36. Хто з філософів Нового часу займався методологічними проблемами?

- а. Ф. Бекон
- б. Конфуцій
- в. Платон
- г. Сенека

37. До змісту античної філософії належить поняття

- а. ідея
- б. криза
- в. віра
- г. наука

38. Середньовічна філософія має такого представника як

- а. Валеріан Брунарський
- б. Тома Аквінський

- в. Ноам Хомський
- г. Патрік Лімерікський

39. Рисою філософії Нового часу є

- а. поява логічного й етичного вчення
- б. близька взаємодія науки й філософії
- в. значний вплив релігійно-містичних вчень
- г. занепокоєння загрозою техногенного знищення людства

40. Філософи античності намагалися

- а. осмислити загрозу техногенного знищення людства
- б. відшукати єдину підставу всього сущого (архе)
- в. відшукати американські корені європейської цивілізації
- г. вирішити питання співвідношення релігійної віри й розуму

41. Явище апологетики і патристики має у своєму змісті

- а. потребу визначити місце філософії у духовному житті середньовічної Європи
- б. повернення до наукових форм пізнання світу
- в. спробу утвердження антропоцентризму
- г. утвердження гуманістичного світогляду

42. Просвітництво як явище характеризується

- а. заклик до побудови суспільства на засадах свободи, рівності та братерства
- б. відмовою держави від фінансування закладів вищої освіти
- в. переслідуванням вчителів та університетських професорів
- г. тотальною забороною на поширення знань серед широких мас

43. Для явища еллінізму на початку нашої ери характерне

- а. критика технізованого способу життя
- б. поява механістичного світогляду
- в. численні випадки тісної взаємодії релігії та філософії
- г. поширення атеїзму

44. Людина для представників німецької класики постає як

- а. активна у пізнанні
- б. загублена у світі
- в. примітивна істота
- г. істота, що не заслуговує на життя

45. Оберіть поняття, характерне для некласичної філософії

- а. ірраціональне
- б. архе (першопочаток)
- в. божественне одкровення
- г. віра

46. Провідною ідеєю А. Шопенгауера, автора праці "Світ як воля та уявлення", була

- а. філософія є наукою про людське щастя
- б. розум є найціннішою частиною психіки

- в. світ є уявленням суб'єкта про нього
 - г. людська свідомість є наслідком еволюційного процесу
47. Провідною ідеєю критика християнської моралі Ф. Ніцше була
- а. єдиним предметом філософії має бути людське існування
 - б. слід здійснити переоцінку всіх цінностей
 - в. виробничі відносини визначають культурні цінності
 - г. філософія є наукою про людське щастя
48. Згідно з Людвігом Фюрбахом, основний недолік філософії Георга Гегеля
- а. її зайва деталізація
 - б. вона є логізованою теологією
 - в. її невпорядкованість
 - г. її складність
49. Згідно з Людвігом Фюрбахом, сутність Бога – відчужена сутність
- а. держави
 - б. суспільних відносин
 - в. світу
 - г. людини
50. Метод, яким користувався німецький філософ Георг Гегель при побудові своєї філософської системи
- а. абстрагування
 - б. діалектичний
 - в. узагальнення
 - г. описовий
51. Принцип, що лежить в основі філософії Людвіга Фюрбаха
- а. антропологічний
 - б. етичний
 - в. естетичний
 - г. правовий
52. Якісним підходом до субстанції (основи всього буття) є
- а. атеїзм
 - б. модернізм
 - в. матеріалізм
 - г. примітивізм
53. Кількісним підходом до субстанції (основи всього буття) є
- а. символізм
 - б. націоналізм
 - в. монізм
 - г. атеїзм
54. Що є спільним для філософії та науки?
- а. неможливість використати знання на практиці

- б. раціонально-логічні методи дослідження
 - в. перевірка знань через досвід
 - г. практична корисність знання
55. Позиція, яка поєднує кількісний та якісний підходи до субстанції (основи всього буття)
- а. модернізм
 - б. расизм
 - в. дуалізм
 - г. атеїзм
56. Можна вести мову про такий різновид буття
- а. дійсне буття
 - б. реальне буття
 - в. нереальне буття
 - г. матеріальне буття
57. Формою буття називають
- а. неживу природу
 - б. світ буття людини
 - в. живу природу
 - г. всі відповіді вірні
58. Формою чуттєвого рівня пізнання є
- а. абстракція
 - б. сприйняття
 - в. тіло
 - г. суб'єкт
59. Основною проблемою теорії пізнання є
- а. проблема істини
 - б. проблема добра
 - в. проблема краси
 - г. проблема свободи
60. Слід виділяти такий аспект пізнання, пов'язаний із засвоєнням знання
- а. ідеальний
 - б. ситуативний
 - в. інформативний
 - г. матеріальний
61. Псевдонаукове знання має таку рису
- а. визнається сучасною наукою
 - б. неякісна перевірка міркувань
 - в. відсутність автора
 - г. відсутність спеціальної термінології
62. Суб'єктом пізнання може бути
- а. суспільство

- б. предмет
- в. об'єкт
- г. метод

63. Суб'єктом пізнання виступає

- а. індивід
- б. предмет
- в. об'єкт
- г. метод

64. Георг Гегель сформулював закони

- а. природи
- б. діалектики
- в. пізнання
- г. моралі

65. Вважається, що принцип і теорія розвитку були найбільш продуктивно розроблені

- а. Сократом
- б. Георгом Гегелем
- в. Платоном
- г. Блезом Паскалем

66. Принцип, на якому базується діалектика

- а. краси
- б. випадковості
- в. розвитку
- г. гармонії

67. Вчення Г. Сковороди про буття передбачає визнання існування трьох світів

- а. великого світу (макрокосму)
- б. всі варіанти вірні
- в. малого світу (мікрокосму)
- г. символічного світу (Біблії)

68. Елементарна форма чуттєвості, яка лежить в основі пізнання

- а. істина
- б. розум
- в. відчуття
- г. інформація

69. До видів пізнання відносять

- а. істинний
- б. хибний
- в. стабільний
- г. ігровий

70. Одним із видів пізнання виступає

- а. істинний

- б. хибний
- в. нестабільний
- г. міфологічний

71. Формою художнього виду пізнання, за допомогою якої пізнає митець, є

- а. повсякденний стереотип
- б. релігійна віра
- в. абстрактне поняття
- г. художній образ

72. Формою релігійного виду пізнання, за допомогою якої пізнає віруюча людина, є

- а. повсякденний стереотип
- б. релігійна віра
- в. абстрактне поняття
- г. художній образ

73. Хто з переліку є представником мілетської школи

- а. Августин Блаженний
- б. Тома Аквінський
- в. П'єр Абеляр
- г. Анаксимандр

74. Оберіть філософа-ідеаліста класичного періоду античної філософії

- а. Августин Блаженний
- б. Тома Аквінський
- в. Платон
- г. П'єр Абеляр

75. Хто з давньогрецьких філософів наполягав, що у світі все походить від одного матеріального першоелемента – повітря

- а. Анаксімен
- б. Сократ
- в. Платон
- г. Аристотель

76. Яка з філософських шкіл працювала в період Еллінізму

- а. марксистки
- б. позитивісти
- в. скептики
- г. патристи

77. Проти якої форми державного правління найбільш радикально виступав Платон

- а. монархії
- б. аристократії
- в. демократії
- г. гіпократії

78. Де зародилася філософія як теоретична форма світогляду

- а. в Індії
- б. в Греції
- в. в Єгипті
- г. у Китаї

79. СENS життя полягає в отриманні насолоди, стверджують представники

- а. гедонізму
- б. фовізму
- в. анабаптизму
- г. стоїцизму

80. Якому античному мислителю належить першість у вживанні слова "філософія"

- а. Ф. Ніцше
- б. Піфагору
- в. Томі Аквінському
- г. Г. Гегелю

81. Хто в межах античної філософії здійснив перехід від дослідження природи до дослідження людини

- а. Сократ
- б. Дж. Джентіле
- в. Е. Канетті
- г. К. Маркс

82. Яку рису можна вважати характерною для світогляду Античності

- а. теоцентризм
- б. антропоцентризм
- в. техноцентризм
- г. космоцентризм

83. В чому полягає СENS життя людини, з точки зору античних стоїків

- а. у вмінні мужньо та гідно підпорядкуватися долі
- б. у прагненні відмовитися від всіх суспільних обов'язків
- в. у прагненні боротися за справедливий суспільний порядок
- г. у здатності стати просвітленим

84. Кому з античних філософів належить твердження про існування двох світів – "світу ідей" та "світу речей"

- а. Г. Гегелю
- б. Платону
- в. Р. Декарту
- г. Ф. Бекону

85. Хто створив античне вчення про "ідеальну державу"

- а. Ж.-Ж. Руссо
- б. Святий Августин
- в. Платон
- г. Ж.-П. Сартр

86. Яке найменування закріпилося за першими давньогрецькими філософами, які досліджували природу

- а. "фізики"
- б. "математики"
- в. "мудреці"
- г. "містики"

87. Вкажіть, яка з переліку вважається першою філософською школою Стародавньої Греції

- а. школа Плотина
- б. мілетська школа
- в. школа Епікура
- г. школа Платона

88. Як по-інакшому можна назвати натурфілософію Античності

- а. ідеалізм
- б. матеріалізм
- в. філософія природи
- г. космоцентризм

89. Що перші античні філософи розуміли під природним першопочатком світу

- а. певну природну стихію (вода, повітря, вогонь)
- б. матерію і форму
- в. оречевлену першопочаткову ідею
- г. ейдос

90. Вкажіть серед запропонованих висловів той, який приписують представнику античної філософії природи Фалесу

- а. "Пізнай самого себе"
- б. "Я знаю, що нічого не знаю"
- в. "Все із води"
- г. "Живи непомітно"

91. Представник античної філософії природи Анаксімен вважав, що першоосновою всього суцього є

- а. людина
- б. ефір
- в. повітря
- г. число

92. Для представника античної філософії природи Фалеса характерне переконання, що першопочатком всього суцього у світі є

- а. мова
- б. вода
- в. число
- г. ідея

93. Оберіть античного мислителя, який вважав, що все суще є числом

- а. Зенон
- б. Геракліт
- в. Піфагор
- г. Анаксагор

94. Вкажіть статус людини, який вона набуває у процесі життєдіяльності

- а. індивідуальність
- б. спадковість
- в. індивід
- г. людина

95. Що є основною заслугою античних софістів

- а. філософське дослідження природи
- б. розрізнення матерії і духу
- в. відкриття сфери абсолютних істин
- г. висунання на перший план проблеми людини

96. Хто із античних софістів вважається автором вислову "Людина – міра всіх речей"

- а. Протагор
- б. Святий Августин
- в. Боецій
- г. Вольтер

97. Кому приписують афоризм "Я знаю, що нічого не знаю"

- а. Еразму Роттердамському
- б. Сократу
- в. Марку Аврелію
- г. Марціану Капеллі

98. Метод Сократа по суті можна назвати

- а. ідіографічним
- б. номотетичним
- в. діалектичним
- г. дескриптивним

99. Чому метод Сократа має деструктивний елемент

- а. тому що демонструє відносність істини
- б. бо показує неможливість досягнення істини
- в. тому що руйнує всю систему цінностей
- г. оскільки підводить співрозмовника до суперечності

100. Маєвтика (мистецтво повитухи) – поступово пробудити істину у свідомості співбесідника – такий метод використовував античний філософ

- а. Сократ
- б. Святий Августин
- в. Тома Аквінський
- г. Фалес Мілетський

101. Філософська позиція Платона визначається як
- а. тотальний матриархат
 - б. обмежений патріархат
 - в. об'єктивний ідеалізм
 - г. дуалістичний позитивізм
102. Згідно з Платоном, найважливішою є ідея
- а. Блага
 - б. людини
 - в. техніки
 - г. математики
103. Кому з античних філософів належить розуміння буття як сукупності безтілесних ідей
- а. Святому Августину
 - б. Платону
 - в. Епіктету
 - г. Зенону
104. З точки зору Платона, пізнання світу є
- а. пригадуванням безсмертної душі (анамнезисом)
 - б. аналізом матеріальних елементів
 - в. пізнанням чисел
 - г. пізнанням себе
105. Для кого з античних філософів філософія була вченням про першопричину
- а. Афінагор
 - б. Сенека
 - в. Аристотель
 - г. Климент
106. "Логіка – це знаряддя пізнання" – це позиція античного мислителя
- а. Боеція
 - б. Цицерона
 - в. Аристотеля
 - г. Сенеки
107. Античним філософом Аристотелем були розроблені основні закони
- а. атомістичного матеріалізму
 - б. ідеального буття
 - в. формальної (класичної) логіки
 - г. афінської демократії
108. Людина, на думку античного мислителя Аристотеля, є політичною твариною, оскільки
- а. може досягти блага тільки спільно з іншими
 - б. політика визначає хід історії
 - в. тільки політика відрізняє її від тварини
 - г. поза інститутами влади людина знищила б собі подібних

109. Знання ідей, згідно з Платоном, виникає внаслідок
- а. споглядання ідей у період безтілесного існування душі
 - б. узагальнення чуттєвого досвіду
 - в. осягнення містичною інтуїцією
 - г. осягнення раціональною інтуїцією
110. Античний автор концепції ідеальної держави
- а. Епіктет
 - б. Левкіпп
 - в. Платон
 - г. Боецій
111. Як прийнято називати уможливлене тлумачення природи без опори на досвідне природознавство
- а. утопія
 - б. натурфілософія
 - в. метафізика
 - г. діалектика
112. Вкажіть період античної філософії, для якого центральним було питання про першопочаток світу
- а. елліністичний
 - б. римський
 - в. досократичний
 - г. олександрійський
113. Хто належав до представників класичного (найбільш розвинутого) періоду античної філософії
- а. епікурейці, стоїки, скептики
 - б. піфагорійці, Анаксагор, Емпедокл
 - в. Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт
 - г. Сократ, софісти, Аристотель
114. Вкажіть групу філософів, які працювали впродовж класичного (найбільш розвинутого) періоду розвитку античної філософії
- а. епікурейці, кіренаїки, скептики
 - б. Піфагор, Анаксагор, Емпедокл
 - в. Фалес, Парменід, Геракліт
 - г. Сократ, Платон, Аристотель
115. Оберіть групу мислителів, які жили в класичний (найбільш розвинутий) період античної філософії
- а. неоплатоніки, стоїки, скептики
 - б. Демокріт, Левкіпп, Емпедокл
 - в. Анаксагор, Анаксимандр, Анаксімен
 - г. софісти, Платон, Аристотель
116. Що саме було предметом пошуків Діогена, коли він ходив містом удень із запаленим ліхтарем

- а. щастя
- б. справедливість
- в. людина
- г. мудрість

117. Головним принципом й ознакою античного скептицизму є

- а. віра в ясність розуму
- б. віра в науку
- в. страх перед технікою
- г. сумнів у всьому

118. Хто з античних філософів був вчителем відомого великого правителя Александра Македонського

- а. Боецій
- б. Анаксагор
- в. Аристотель
- г. Оріген

119. Що з переліку НЕ належить до шкіл епохи Еллінізму

- а. містична
- б. епікурейська
- в. скептична
- г. стоїчна

120. Кому з античних філософів належить висловлювання: "Я знаю, що нічого не знаю, але інші не знають навіть цього"

- а. Горгію
- б. Епіктету
- в. Марку Аврелію
- г. Сократу

121. Хто отримав найменування "софісти" в Стародавній Греції

- а. богослови
- б. платні вчителі риторики
- в. учні Сократа
- г. дослідники природи

122. Хто з античних філософів вважав знання основою чеснот, а незнання – джерелом зла (етичний раціоналізм)

- а. Григорій Палама
- б. Конфуцій
- в. Сократ
- г. Епіктет

123. В чому полягає зміст міфогенної концепції походження філософії

- а. філософія виникає з міфу шляхом внутрішнього розвитку міфологічного мислення
- б. філософія виникає як просте узагальнення наукових знань
- в. філософія виникає внаслідок суспільно-політичних особливостей регіону виникнення

- г. філософія виникає за рахунок зміни особистісно-образного мислення на безособово-понятійне
124. Як перекладається "філософія" з давньогрецької мови
- а. любов до знання
 - б. любов до людини
 - в. любов до мудрості
 - г. шлях до природи
125. Що виступає першим рівнем пізнавальної діяльності
- а. чуттєвість
 - б. розум
 - в. логіка
 - г. приклад
126. Характерна риса середньовічного світогляду
- а. політеїзм (віра в багатьох богів)
 - б. боги є частиною природи або уособленням природних сил
 - в. Бог творить світ із нічого
 - г. вихідні якості богів: сила, могутність
127. Що є філософською дисципліною про природу знання
- а. екологія
 - б. етнологія
 - в. етологія
 - г. епістемологія
128. Які рівні пізнання прийнято виділяти
- а. раціональне, еволюційне
 - б. раціональне, логічне
 - в. раціональне, чуттєве
 - г. раціональне, психологічне
129. Ключовим поняттям філософської дисципліни онтології називають
- а. техніку
 - б. почуття
 - в. буття
 - г. аналіз
130. Яку назву отримав принцип первинності матерії перед свідомістю
- а. когнітивізм
 - б. матеріалізм
 - в. космізм
 - г. ідеалізм
131. Імануїл Кант писав, що йому довелось обмежити розум, щоб звільнити місце для
- а. абсурду
 - б. любові

- в. віри
 - г. надії
132. Що у філософії розуміють під поняттям "матерія"
- а. те, що можна ототожнити з "формою"
 - б. перехід від загального до окремого
 - в. все, що існує у Всесвіті
 - г. об'єктивна реальність, що існує поза свідомістю
133. Матеріалістичний світогляд лежить в основі концепції німецького філософа
- а. М. Монтеня
 - б. Ж.-Ж. Руссо
 - в. Л. Фюрбаха
 - г. А. Камю
134. Як називається філософська дисципліна, що досліджує ціннісний вимір людського буття
- а. астрологія
 - б. аксіологія
 - в. астрономія
 - г. антропологія
135. Через яку категоріальну пару розкривається динаміка процесу пізнання
- а. людина – інша людина
 - б. людина – суспільство
 - в. суб'єкт – об'єкт
 - г. пропозиція – попит
136. Вкажіть поняття, яким позначають неповторну своєрідність окремої людини (зовнішність, характер, звички, особливості тощо) в протилежність родовим ознакам
- а. воно
 - б. індивідуальність
 - в. об'єкт
 - г. суб'єкт
137. Хто з філософів належить до німецької класичної філософії
- а. Йоганн Фіхте
 - б. Імануїл Кант
 - в. всі відповіді вірні
 - г. Георг Гегель
138. Виберіть з переліку те, що вважається суто людською якістю
- а. віра
 - б. розумність
 - в. всі відповіді вірні
 - г. усвідомлення власної смертності
139. Що є предметом філософської дисципліни аксіології
- а. соціально-політичне життя суспільства

- б. економічні вартості
 - в. критерії естетичного смаку
 - г. цінності як сенсотворчі підстави людського буття
140. Зміст світогляду групується довкола відношення
- а. природне – соціальне
 - б. людина – світ
 - в. природні речі – штучні речі
 - г. політика – економіка
141. Як прийнято розглядати пізнання в сучасній філософії
- а. як здатності, вміння, навички у певній області діяльності
 - б. як діяльність, що позбавлена власних засад
 - в. як об'єктивну реальність
 - г. як обумовлений практикою процес набуття і розвитку знань
142. Що розуміють під поняттям "агностицизм" у філософії
- а. розгляд процесу пізнання
 - б. розгляд об'єктів пізнання
 - в. повне або часткове заперечення принципової можливості пізнання
 - г. аналіз зв'язку результатів пізнання із засобами
143. Як розуміється об'єкт пізнання в сучасній гносеології
- а. він існує "сам по собі"
 - б. він тотожний суб'єкту пізнання
 - в. в своєму визначенні він залежить від концептуальної системи того, хто пізнає
 - г. як такий, що тотожний предмету пізнання
144. Оберіть з переліку вид пізнання, що безпосередньо вплетений в тканину життєдіяльності суб'єкта
- а. актуальний
 - б. неправильний
 - в. повсякденний
 - г. правильний
145. Філософський світогляд
- а. формується і функціонує стихійно
 - б. характеризується наявністю догматів і священних текстів
 - в. знаменує виділення людини із природи
 - г. пояснює свої твердження раціонально
146. Яке гносеологічне поняття протиставляють за змістом "істині"
- а. суб'єкт
 - б. хиба
 - в. судження
 - г. стереотип
147. Вкажіть поняття, яке позначає випередження діяльності та її результатів з точки зору

вироблення програм, рішень, норм, ідеалів і плану діяльності

- а. аналіз
- б. авангард
- в. цілепокладання
- г. аванс

148. Будь-яке перетворення, зміна, процес – це

- а. еволюція
- б. прогрес
- в. вдосконалення
- г. рух

149. Що з переліку НЕ належить до форм практики

- а. перетворення природи за допомогою знарядь праці
- б. перетворення суспільного буття через зміну наявних суспільних відношень
- в. вплив явищ світу на органи чуття людини
- г. науковий експеримент

150. Філософія Просвітництва характеризується

- а. теоцентризмом
- б. раціоналізмом
- в. ірраціоналізмом
- г. антропоцентризмом

151. Основні етапи в творчій діяльності Імануїла Канта

- а. первинний і вторинний
- б. містичний і релігійний
- в. докритичний і критичний
- г. природничий і медичний

152. Складовою частиною будь-якого методу вважається

- а. процесуальна
- б. діагональна
- в. діаметральна
- г. оглядова

153. Перший вищий навчальний заклад на теренах України

- а. Острозька академія
- б. Лаврська школа Почаєва
- в. Київська братська школа
- г. Одеська академія

154. Набутим впродовж життя статусом людської істоти є

- а. особистість
- б. спадковість
- в. індивід
- г. людина

155. Для якої з філософських дисциплін предметом дослідження є суспільство
- а. теологія
 - б. соціальна філософія
 - в. релігієзнавство
 - г. народознавство
156. Найбільш відомий філософ-представник епохи Просвітництва
- а. Іван Золотоустий
 - б. Боецій
 - в. Тома Аквінський
 - г. Вольтер
157. Сутнісними силами людини, на думку Л. Фойєрбаха, є
- а. всі відповіді вірні
 - б. почуття
 - в. воля
 - г. розум
158. Оберіть, чого початково і безпосередньо стосуються філософські проблеми
- а. релігійного життя
 - б. суспільного життя
 - в. долі, призначення і вищих ідеалів людини
 - г. творчості
159. Як прийнято називати стійку систему поглядів на світ, переконань, уявлень, вірувань людини, які визначають вибір життєвої позиції, відношення до світу і до інших людей
- а. діяльність
 - б. осмислення
 - в. світогляд
 - г. переконання
160. Як прийнято називати сукупність підходів, прийомів, способів вирішення різноманітних практичних і теоретичних проблем
- а. методологія
 - б. дидактика
 - в. педагогіка
 - г. практика
161. Яка філософська дисципліна аналізує відношення людини до світу з точки зору протиставлення прекрасного й потворного
- а. природознавство
 - б. футурологія
 - в. естетика
 - г. етика
162. В якому напрямку свідомість розглядається як властивість високоорганізованої матерії
- а. діалектичний матеріалізм

- б. ідеалізм
 - в. логіка
 - г. раціоналізм
163. Як матеріалістична філософія розглядає свідомість у психофізіологічному аспекті
- а. як частину реальності
 - б. як суб'єктивну реальність
 - в. як вищу функцію мозку, пов'язану із мовою
 - г. як засіб орієнтації у світі
164. Що слід розуміти під самосвідомістю людини
- а. розрізнення предметів навколишнього світу
 - б. усвідомлення себе людиною
 - в. роздуми про свою "сродну" працю
 - г. результат рефлексії, роздумів особистості про себе саму
165. Який з феноменів вважають ознакою свідомості
- а. всі відповіді вірні
 - б. творчість
 - в. мова
 - г. мовлення
166. Як розглядається природна мова в сучасній семіотиці
- а. як система штучних і природних знаків
 - б. як діяльність свідомості
 - в. як вираження думок
 - г. як активна рухова діяльність
167. Завершіть фразу: "Кожна національна мова є унікальною, оскільки вона"
- а. дозволяє поширювати інформацію
 - б. знайомить з особливостями культури рідного краю
 - в. є засобом спілкування всіх людей у світі
 - г. слугує засобом передачі традицій і є важливою умовою культурної самоідентифікації
168. Як розуміється "безсвідоме" в сучасній некласичній філософії
- а. явища і процеси у психіці людини, які нею не усвідомлюються, але впливають на її поведінку
 - б. процеси міжгрупової комунікації
 - в. релігійно-духовні процеси
 - г. моральні цінності людини
169. Вродженим статусом людської істоти є
- а. соціальна роль
 - б. соціальна позиція
 - в. соціальний статус
 - г. індивід
170. На сучасному етапі уявлень про людину в її структуру як живої системи НЕ включають

- а. технічне
- б. психічне
- в. суспільне
- г. тілесне

171. Вкажіть назву форми мислення, що відображає гранично загальні закономірні зв'язки, сторони, ознаки явищ, які закріплюються у визначеннях

- а. категорія
- б. організація
- в. деномінація
- г. естетика

172. Чим характеризуються образи, які виникають на раціональному рівні пізнання

- а. узагальненістю
- б. наочністю
- в. принциповістю
- г. містичністю

173. Що прийнято вважати ознакою художньо-образного виду пізнання

- а. логіку
- б. реальність форми з одночасною умовністю змісту
- в. філософські переконання
- г. народоцентризм

174. Що є перевагою життєво-досвідного виду пізнання перед іншими видами

- а. інформаційна насиченість
- б. фізичний розвиток особистості
- в. релігійний розвиток особистості
- г. трудотерапія

175. Що може бути назване "недоліком" відчуттів

- а. істинність
- б. відносність
- в. правдивість
- г. суттєвість

176. Виберіть з переліку рису псевдонаукового знання

- а. неякісна перевірка міркувань
- б. практичність
- в. теоретичність
- г. відсутність автора

177. Як розуміють поняття істини за змістом

- а. домовленість
- б. нереальність
- в. логіка
- г. відносність

178. Оберіть з переліку різновид ненаукового знання
- а. псевдонаукове
 - б. автонаукове
 - в. екстранаукове
 - г. постнаукове
179. Що є особливістю уявлення як форми чуттєвого пізнання
- а. близькість до форм раціонального пізнання
 - б. розуміння окремих властивостей речей
 - в. неможливість відділити суттєве від несуттєвого
 - г. є абстрактною формою
180. Яка з рис характеризує наукове знання
- а. наявність усвідомлених методів
 - б. релігійний тип мислення
 - в. пророкування
 - г. прагматизм
181. Філософське вчення про цінності
- а. гносеологія
 - б. футурологія
 - в. антропологія
 - г. аксіологія
182. Життєво-досвідний вид пізнання володіє такою особливістю
- а. забезпечує надійність міжлюдської взаємодії
 - б. вимагає спеціальної підготовки
 - в. елітарність
 - г. наукове пізнання
183. Яке з формулювань позначає критерій науковості знання
- а. теоретична можливість заперечення наукової теорії емпіричним експериментом
 - б. наявність досвіду
 - в. майстерність
 - г. прийняття знання більшістю суспільства
184. Вкажіть характеристику доннаукового пізнання
- а. приблизний (достатній для практики) характер досліджень
 - б. пошук істини
 - в. суб'єктом такого пізнання є учень
 - г. прагнення виявити наслідки явища
185. Оберіть з переліку найважливішу характеристику паранаукового пізнання
- а. переважно рекомендаційно-методологічний характер знання
 - б. орієнтація на експерименти
 - в. ігнорування емпіричних доказів
 - г. узгодженість із наукою

186. Яку з теорій істини відносять до класичних
- а. моральну
 - б. релігійну
 - в. групову
 - г. кореспондентську
187. Що з переліку позначає аспект пізнання
- а. вольовий
 - б. афективний
 - в. педагогічний
 - г. рефлексивний
188. Що з переліченого позначає вид пізнавальної діяльності
- а. ігровий
 - б. колективний
 - в. суб'єктивний
 - г. особистісний
189. Ознакою культури називають
- а. духовні цінності
 - б. те, що передається спадково-генетично
 - в. моделі психічної активності індивіда
 - г. те, що має природне походження
190. Вкажіть напрям в теорії пізнання, який визнає чуттєвий досвід джерелом знання і твердить, що все пізнання ґрунтується на досвіді
- а. містицизм
 - б. креаціонізм
 - в. емпіризм
 - г. еволюціонізм
191. "Епістемологія" – цим терміном у вітчизняній філософії часто позначають дослідження
- а. пізнання лише людини
 - б. наукового виду пізнання
 - в. пізнання процесу навчання
 - г. пізнання процесу праці
192. Вкажіть недолік еволюційної теорії походження свідомості
- а. відсутність прямого зв'язку між розвитком органічної речовини та свідомості як духовного утворення
 - б. теоцентризм
 - в. людиноцентризм
 - г. підкреслення зв'язку людини і Бога
193. Що вважається проблемою на шляху визначення сутності свідомості
- а. неможливість зафіксувати, унаочнити за допомогою приладів прояви свідомості
 - б. неможливість прочитати наукові статті про свідомість

- в. відсутність свідомості
- г. несвідоме

194. Ознакою культури виступають

- а. способи передачі духовних цінностей
- б. біологічні підстави свідомості
- в. біологічні підстави психіки
- г. те, що має природне походження

195. Виберіть назву підходу до знання, який наполягає на необхідності дослідження, в першу чергу, зв'язку знання з пам'яттю, мисленням, сприйманням

- а. релігійний
- б. психологічний
- в. етнічний
- г. культурологічний

196. Який підхід до знання акцентує на необхідності дослідження знання на його відповідність правилам, законам, нормам

- а. логічний
- б. нелогічний
- в. креативний
- г. смисложиттєвий

197. Вкажіть назву підходу до знання, що наполягає на необхідності дослідження знання крізь призму процесу його продукування, зберігання, передавання й засвоєння

- а. національний
- б. педагогічний
- в. інформаційний
- г. фізичний

198. Вкажіть напрям, для якого вихідним принципом є постулат про неповторну своєрідність концептуальних схем, що лежать в основі конкретних мов

- а. неогумбольдтіанство
- б. символізм
- в. матеріалізм
- г. розуміння закону

199. Що з переліку є назвою фактору формування соціально-узаконених істин

- а. ідеологічний
- б. матеріалістичний
- в. інформаційний
- г. медичний

200. Що з переліку вважають фактором формування соціально-узаконених істин

- а. менталітет
- б. праця
- в. естетика
- г. фактор авторитету

201. Вкажіть назву рівня соціокультурного впливу на наукове знання
- а. соціокультурна детермінація
 - б. соціокультурна статистика
 - в. соціокультурна ситуація
 - г. соціокультурне опитування
202. Філософія як вищий тип світогляду зароджується у
- а. Давньому Єгипті
 - б. Давньому Китаї
 - в. Давній Греції
 - г. Давній Індії
203. Із наведених питань філософським є
- а. Які шляхи вирішення екологічної кризи?
 - б. У чому сенс існування людини?
 - в. Чи можливі небілкові форми життя?
 - г. Як вирішити продовольчу проблему людства?
204. Оберіть судження, що є філософським
- а. вічний двигун неможливий
 - б. кількість енергії в замкнутій системі зберігається
 - в. основою світу є світовий розум
 - г. обмін – це процес руху матеріальних благ і послуг
205. Представнику матеріалізму належить судження
- а. закони природи створюються мисленням людини
 - б. свідомість є первинною
 - в. основою світу є світовий розум
 - г. матерія існує незалежно від будь-якої свідомості
206. Якому античному досліднику приписують перше формулювання кореспондентської теорії істини
- а. І. Канту
 - б. Аристотелю
 - в. Г. Сковороді
 - г. Й. Сліпому
207. Вкажіть американського філософа, автора прагматичної теорії істини
- а. В. Джеймс
 - б. Аристотель
 - в. Сократ
 - г. Й. Сліпий
208. Якого польського філософа вважають автором семантичної теорії істини
- а. Сократа
 - б. Платона
 - в. Аристотеля

г. А. Тарського

209. Представнику ідеалізму належить судження

- а. Матерія – первинна, свідомість – вторинна
- б. Свідомість – властивість, продукт матерії
- в. Основа світу – світовий розум
- г. Матерія існує незалежно від свідомості

210. Вкажіть назву для здатності наукового знання виражатися у явному для інших суб'єктів вигляді

- а. експліцитність
- б. символізм
- в. безсистемність
- г. системність

211. Оберіть зі списку рису, яка позначає здатність наукового знання отримати деяку якість (значення)

- а. валентність
- б. системність
- в. містичність
- г. фундаментальність

212. Вкажіть назву розділу філософії, що вивчає загальні закони розвитку

- а. мораль
- б. естетика
- в. діалектика
- г. цінності

213. Що з переліченого є принципом діалектики

- а. принцип розвитку
- б. принцип краси
- в. принцип праці
- г. принцип моралі

214. Хто в старогрецькій філософії ввів проблему і поняття буття?

- а. Парменід
- б. Фройд
- в. Ясперс
- г. Шопенгауер

215. Як прийнято називати будь-яку зміну, перехід з одного стану в інший

- а. спокій
- б. рух
- в. праця
- г. творчість

216. Як називають рух, що характеризується якісними змінами

- а. стагнація

- б. деградація
- в. спокій
- г. розвиток

217. Розвитком у філософії називають

- а. зміну світогляду
- б. формалізм
- в. кількісні показники
- г. якісну зміну

218. Що складає логічний апарат діалектики

- а. закони діалектики
- б. моральні принципи
- в. етичні категорії
- г. естетичні категорії

219. Виберіть з переліку діалектичні категорії

- а. противне і приємне
- б. сутність і явище
- в. красиве і потворне
- г. любов і ненависть

220. Що із запропонованого є законом діалектики

- а. "закон бумеранга"
- б. принцип "золотої середини"
- в. закон тотожності та боротьби протилежностей
- г. "восьмеричний шлях спасіння"

221. Хто найбільш послідовно розробив принцип розвитку і теорію розвитку буття

- а. Сократ
- б. Г. Гегель
- в. Аристотель
- г. В. Франкл

222. Що із переліченого є принципом діалектики

- а. принцип зв'язку і розвитку
- б. принцип етноцентризму
- в. принцип психологізму
- г. принцип толерантності

223. Як називається рання середньовічна філософія, яка "захищала" християнство від критики тих філософів, які наслідували традицію античних мислителів

- а. апологетика
- б. діалектика
- в. схоластика
- г. софістика

224. Яка основна риса характерна для Середньовічної філософії?

- а. теоцентризм
- б. соціоцентризм
- в. космоцентризм
- г. природоцентризм

225. Що з переліченого є діалектичними категоріями

- а. рух і спокій
- б. істина і хиба
- в. одиничне і загальне
- г. індивідуальне і суспільне

226. Оберіть зі списку закон діалектики

- а. закон заперечення аморальності
- б. закон заперечення заперечення
- в. закон заперечення релігії
- г. закон заперечення буття

227. Як прийнято називати рух, що характеризується якісними змінами

- а. регрес
- б. спокій
- в. стрес
- г. розвиток

228. Що в діалектиці розуміють під розвитком

- а. духовний процес
- б. діалектичний процес
- в. життєвий процес
- г. кількісні показники

229. Діалектику можна визначити як вчення про

- а. закони розвитку
- б. мислення
- в. мораль
- г. закони життя

230. Оберіть із запропонованого принцип діалектики

- а. принцип плюралізму
- б. принцип загального зв'язку і загального розвитку явищ
- в. принцип релігійного синкретизму
- г. принцип наукових змін

231. Вкажіть у переліку принцип діалектики

- а. принцип будь-якої зміни
- б. принцип ворожості
- в. принцип тотожності (єдності) діалектики, логіки й теорії пізнання
- г. принцип дружнього ставлення

232. Що означає термін "метафізика"

- а. філософську дисципліну про цінності людини
- б. філософську дисципліну про перші основи буття і пізнання
- в. філософія релігії
- г. філософське вчення про майбутню долю людства

233. Що передбачає метафізичний підхід до буття

- а. розгляд буття у його цілісності і завершеності
- б. розгляд буття як закону
- в. розгляд буття людини
- г. розгляд буття суспільства

234. Як у діалектиці прийнято визначати розвиток

- а. зміна мислення
- б. зміна, яка характеризує перехід кількості в якість
- в. зміна діяльності
- г. зміна зони комфорту

235. Що із запропонованого переліку зараховують до діалектичних категорій

- а. можливість і дійсність
- б. суспільство і людина
- в. релігія і суспільство
- г. сенс життя людини

236. Виберіть з переліченого діалектичні категорії

- а. зміст і форма
- б. прекрасне і потворне
- в. добро і зло
- г. свідоме і несвідоме

237. Яке з понять належить до методологічних

- а. всі відповіді вірні
- б. методологія
- в. метод
- г. методика

238. Оберіть із переліку закон діалектики

- а. закон переходу кількісних змін у якісні та навпаки
- б. закон людського співіснування
- в. закон єдності всього у світі
- г. закон єдності теоретичного і практичного

239. В центрі якого з даних напрямків сучасної філософії лежить поняття "особа"?

- а. персоналізм
- б. структуралізм
- в. теоцентризм
- г. неопозитивізм

240. Який напрям сучасної філософії розвивався у поглядах Ж.-П. Сартра?

- а. екзистенціалізм
- б. пантеїзм
- в. епікуреїзм
- г. стоїцизм

241. Характерною рисою філософії постмодернізму є

- а. заміна об'єктивної реальності знаково-символічними картинами світу
- б. оптимізм
- в. раціоналізм
- г. теоцентризм

242. Одним із засновників ірраціоналістичної філософії вважають

- а. С. К'єркегора
- б. Б. Рассела
- в. К. Маркса
- г. Л. Вітгенштайна

243. Як називається напрям у сучасній західній філософії, який обґрунтовує розуміння як метод пізнання?

- а. антропологія
- б. футурологія
- в. герменевтика
- г. логіка

244. Сучасна філософія тісно пов'язана з

- а. політикою
- б. релігією
- в. наукою
- г. мистецтвом

245. Згідно із З. Фройдом, "несвідоме" функціонує на основі

- а. імпульсів
- б. архетипів
- в. інтуїції
- г. первинних потягів з метою отримання задоволення

246. Згідно з Ж.-П. Сартром, свобода для людини є

- а. щастям
- б. метою
- в. неминучим тяжким випробуванням
- г. завоюванням цивілізації

247. Визначте напрям сучасної філософії, який вважає, що "філософія – це логіка науки"

- а. неопозитивізм
- б. теоцентризм
- в. містицизм
- г. модернізм

248. Вкажіть напрям сучасної західної філософії, що орієнтований на релігійний світогляд
- а. матеріалізм
 - б. еволюціонізм
 - в. неотомізм
 - г. прагматизм
249. З. Фрейд вважав, що основу людської психіки становить
- а. "Воно"
 - б. "Ми"
 - в. "Він"
 - г. "Вона"
250. Характерними рисами української філософської думки є
- а. спекулятивність
 - б. кордоцентризм
 - в. матеріалізм
 - г. прагматизм
251. Хто зі згаданих філософів належить до епохи українського Відродження
- а. Петро Лодій
 - б. Юрій Дрогобич
 - в. Пантелеймон Куліш
 - г. Михайло Грушевський
252. Вкажіть твір, написаний Г. Сковородою
- а. "Кобзар"
 - б. "Чорна рада"
 - в. "Алфавіт, або Бульвар світу"
 - г. "Історія України"
253. Хто з українських філософів відноситься до представників громадівського руху 70-х років XIX ст.?
- а. Г. Сковорода
 - б. М. Драгоманов
 - в. Т. Шевченко
 - г. І. Огієнко
254. Хто із українських мислителів належав до філософів діаспори XX ст.?
- а. Д. Чижевський
 - б. Т. Шевченко
 - в. М. Драгоманов
 - г. П. Юркевич
255. Який чинник відіграв значну роль у становленні вітчизняної філософської думки?
- а. кліматичні умови
 - б. розвиток науки
 - в. християнізація

г. розвиток цифрових технологій

256. Яку ідею розвинув Г. Сковорода у своїй філософії?

- а. сродної праці
- б. геополітики
- в. матеріалізму
- г. фанатизму

257. На переконання Г. Сковороди, світ складається із

- а. феноменів та ноуменів
- б. людей, рослин і тварин
- в. живого і мертвого
- г. макрокосму, мікркосму і символічного світу

258. Яку ідею К. Маркса поділяв І. Франко?

- а. ідею соціалізму
- б. демократії
- в. тоталітаризму
- г. містицизму

259. У вченні Г. Сковороди "мікркосм" і "макркосм" є аналогами понять

- а. актуального і неактуального
- б. чоловічого і жіночого
- в. живого і неживого
- г. людини і Всесвіту

260. Яку ідею К. Маркса НЕ поділяв І. Франко?

- а. пролетарського інтернаціоналізму
- б. соціалізму
- в. боротьби
- г. матеріалізму

261. Представником Кирило-Мефодіївського товариства НЕ був

- а. Ф. Прокопович
- б. П. Куліш
- в. М. Костомаров
- г. Т. Шевченко

262. Назвіть представника Кирило-Мефодіївського товариства

- а. Г. Сковорода
- б. М. Гулак
- в. А. Шептицький
- г. М. Грушевський

263. У філософському вченні П. Юркевича центральним є поняття

- а. "серце"
- б. "природа"
- в. "культура"

г. "цивілізація"

264. Характерна риса української філософії

- а. антеїзм
- б. політеїзм
- в. матеріалізм
- г. історизм

265. Громадівський рух 70-х років XIX ст. з властивою йому потужною культуротворчою спрямованістю породив нову плеяду української інтелігенції, серед якої був

- а. В. Антонович
- б. В. Вернадський
- в. М. Грушевський
- г. Д. Донцов

266. Значна роль у становленні української філософської думки належить

- а. розвиненій міфологічній системі слов'янських племен
- б. розвитку науки
- в. кліматичним умовам
- г. географічному розташуванню

267. Кого називають українським Сократом?

- а. Т. Шевченка
- б. Г. Сковороду
- в. А. Шептицького
- г. Л. Гузара

268. На українську філософію некласичного періоду мали значний вплив ідеї

- а. ірраціоналізму
- б. технократизму
- в. наукового світогляду
- г. марксизму

269. Концепція детермінізму ґрунтується на принципі

- а. причинності
- б. гармонії
- в. випадковості
- г. спонтанності

270. Який із напрямків сучасної світової філософії розробляється також українськими мислителями

- а. феноменологія
- б. філософія серця
- в. схоластика
- г. патристика

271. Вкажіть характерну для української філософії ознаку

- а. атеїзм

- б. антропологізм
- в. теоцентризм
- г. скептицизм

272. Хто з українських філософів заповів написати на своїй могилі: "Світ ловив мене, та не впіймав..."?

- а. Г. Сковорода
- б. митрополит Іларіон
- в. Т. Шевченко
- г. Ф. Прокопович

273. Визначальною філософською проблемою першого періоду в розвитку української філософії (доба Київської Русі) була

- а. "Людина – Космос"
- б. "Людина – Бог"
- в. "Людина – Технології"
- г. "Людина – Техніка"

274. Яке вчення вважає інстинкти і біологічні потреби людини рушійною силою її суспільної поведінки?

- а. неотомізм
- б. прагматизм
- в. позитивізм
- г. фрейдизм

275. Визначте провідну філософську проблему третього періоду розвитку української філософії (XIX – перша половина XX ст.)

- а. "Людина – Нація"
- б. "Людина – Бог"
- в. "Людина – Тварина"
- г. "Людина – Цивілізація"

276. Вкажіть спільне поняття, що розвивалось у філософських системах Г. Сковороди і П. Юркевича:

- а. серце
- б. голова
- в. боротьба
- г. війна всіх проти всіх

277. Що означає у філософії Г. Сковороди символічний світ?

- а. Буквар
- б. природа
- в. культура
- г. Біблія

278. Ідеологію українського національного радикалізму розробив

- а. Дмитро Донцов
- б. Володимир Вернадський

- в. Михайло Грушевський
- г. Філарет Денисенко

279. Некласичний період в історії філософської думки в Україні включає

- а. український романтизм першої половини XIX ст., натуралістично-позитивістські ідеї другої половини XIX ст. і новітню українську філософію
- б. філософію доби XVI ст.
- в. філософію початку XX століття
- г. філософію Києво-Могилянської академії

280. Характерною ознакою української філософії є

- а. екзистенційна спрямованість
- б. атеїстична проблематика
- в. гедонізм
- г. матеріалізм

281. За своєю проблематикою рання українська філософська думка тяжіла до

- а. морального повчання й життєвої настанови
- б. вибудовування абстрактно-теоретичних конструкцій
- в. космоцентризму
- г. містичних течій

282. Кому з давньоруських мислителів належить твір "Слово про закон і благодать"?

- а. Володимиру Великому
- б. митрополиту Іларіону
- в. Клименту Смолятичу
- г. Володимиру Мономаху

283. Професійна філософія в Україні зароджується у

- а. у братських школах
- б. у катехитичних монастирських школах
- в. у Києво-Могилянській академії
- г. у ремісничих училищах

284. Професійна філософія вперше виникає в Україні у

- а. Києво-Могилянському колегіумі
- б. Львівській братській школі
- в. Луцькій братській школі
- г. Острозькій колегії

285. Який навчальний заклад в Україні за своєю значущістю порівнювали з англійським Оксфордом і французькою Сорбонною?

- а. Києво-Могилянську академію
- б. Острозьку академію
- в. Київську духовну академію
- г. Київський університет

286. Вихідними складовими філософії Г. Сковороди були концепції про

- а. спасіння душі
- б. два світи
- в. три світи, дві натури й життєве щастя
- г. творення світу

287. Засновник української традиції "філософії серця"

- а. Т. Шевченко
- б. Г. Сковорода
- в. А. Шептицький
- г. Ф. Денисенко

288. Серед філософських напрацювань Г. Сковороди немає вчення про

- а. ноосферу
- б. сродну працю
- в. рівну нерівність
- г. три світи та їхню подвійну природу

289. Це хибна думка, що Г. Сковорода

- а. створив вчення про три світи
- б. розвиває ідею "сродної праці"
- в. започаткував традицію "філософії серця"
- г. був атеїстом

290. Кордоцентризм – це

- а. розуміння серця як основи пізнання світу
- б. перевага розуму при пізнанні світу
- в. увага до світу
- г. увага до людини

291. Хто з українських філософів досліджував проблему співвідношення мислення і мови?

- а. О. Потебня
- б. С. Яворський
- в. П. Юркевич
- г. В. Вернадський

292. Вчення про ноосферу було розроблене

- а. Володимиром Вернадським
- б. Григорієм Сковородою
- в. Іларіоном Огієнком
- г. Костянтином Ушинським

293. Хто з цих філософів продовжив традицію кордоцентризму?

- а. П. Юркевич
- б. Д. Донцов
- в. М. Драгоманов
- г. М. Грушевський

294. На розвиток української філософії в період Київської Русі мали найбільший вплив

- а. атеїзм
 - б. матеріалізм
 - в. вчення "отців Церкви"
 - г. філософія Нового часу
295. Національна спрямованість філософського мислення виявляється у
- а. відданості філософа національній ідеї
 - б. відданості філософа атеїстичній ідеї
 - в. відданості філософа політеїстичній ідеї
 - г. відданості політиці
296. Окресліть позицію, яка виходить із принципу, що служіння людям є сенсом життя
- а. гедонізм
 - б. егоїзм
 - в. альтруїзм
 - г. аскетизм
297. Яка ідея К. Маркса не була сприйнята І. Франком?
- а. класового підходу до історії розвитку суспільства
 - б. раціоналізму
 - в. критики ідеалізму
 - г. соціалізму
298. Хто представник професорсько-академічного напрямку в українській філософії ХІХ ст.?
- а. Юрій Дрогобич
 - б. Павло Русин
 - в. Костянтин Острозький
 - г. Орест Новицький
299. Спільною рисою для філософії Р. Декарта і Ф. Бекона є
- а. методологічна проблематика
 - б. емпіризм
 - в. раціоналізм
 - г. вчення про універсалії
300. Яка риса притаманна філософії Відродження?
- а. пантеїзм
 - б. атеїзм
 - в. панування теології над усіма іншими формами пізнання
 - г. прагматизм
301. Який філософ жив і творив в епоху Ренесансу?
- а. Микола Кузанський
 - б. Августин Аврелій
 - в. Фалес
 - г. Сократ
302. Філософське вчення, що максимально зближує Бога і природу, називається

- а. християнство
 - б. пантеїзм
 - в. дуалізм
 - г. сотеріологізм
303. Виберіть із запропонованих варіантів епоху, яка відновила ідеали античності
- а. Споживацтва
 - б. Інформаційна
 - в. Середньовіччя
 - г. Ренесанс
304. В якій європейській країні виникає рух Відродження?
- а. Німеччині
 - б. США
 - в. Литві
 - г. Італії
305. Історичні рамки епохи Відродження
- а. I – V ст.
 - б. XIV – XVI ст.
 - в. V – IV ст. до н.е.
 - г. X – XII ст.
306. Філософське мислення епохи Відродження характеризується як
- а. антропоцентризм
 - б. індивідуалізм
 - в. технократизм
 - г. космоцентризм
307. Гуманізм – це
- а. сентиментальність, доброта
 - б. невідкупність, безстрашність і боротьба проти нелюдяності
 - в. людинолюбство, повага особистої гідності людини
 - г. всі варіанти вірні
308. Пантеїзм – це
- а. визнання розуму головним знаряддям пізнання
 - б. визнання присутності Бога у всій природі
 - в. визнання первинності матерії по відношенню до свідомості
 - г. умінь людини знаходити приховане значення предмета, тексту тощо
309. Секуляризація – це
- а. аналіз походження слів
 - б. з'ясування морального сенсу життя
 - в. звільнення світського життя від релігії
 - г. з'ясування ходу думок людини
310. Гуманісти піддали критиці

- а. праці "батьків церкви"
- б. християнське віровчення загалом
- в. схоластику
- г. вчення томізму

311. Вкажіть особливість ренесансної натурфілософії

- а. пантеїзм
- б. космоцентризм
- в. дуалізм
- г. атеїзм

312. Яка ідея філософії Відродження поставила людину у центр світобудови?

- а. гуманізму
- б. антропоцентризму
- в. антисхоластики
- г. естетичного розуміння дійсності

313. Виберіть відомий твір Миколи Кузанського

- а. "Сповідь"
- б. "Про вчене незнання"
- в. "Про нескінченність Всесвіту і світів"
- г. "Про природу"

314. Філософія природи Дж. Бруно – це

- а. дуалізм
- б. креаціонізм
- в. пантеїзм
- г. деїзм

315. Яку позицію виражає теза Дж. Бруно, що природа є не що інше, як Бог у речах?

- а. пантеїзму
- б. атеїзму
- в. деїзму
- г. панлогізму

316. Визначте натурфілософа епохи Відродження

- а. Микола Кузанський
- б. Тома Аквінський
- в. Августин Аврелій
- г. Аристотель

317. Хто з філософів Відродження належав до гуманістичного напрямку?

- а. Тома Аквінський
- б. Платон
- в. Ф. Петрарка
- г. Микола Кузанський

318. Т. Мор і Т. Кампанелла є представниками

- а. неоплатонізму
- б. політичної філософії
- в. натурфілософії
- г. утопічного соціалізму

319. В якій праці Н. Макіавеллі здійснив обґрунтування світської держави?

- а. трактат "Державець"
- б. трактат "Левіафан"
- в. діалог "Держава"
- г. утопія "Місто Сонця"

320. Родоначалником ідеології гуманізму був

- а. Ф. Бекон
- б. Ф. Петрарка
- в. Д. Юм
- г. Дж. Локк

321. Еразм Роттердамський написав працю

- а. "Державець"
- б. "Сповідь"
- в. "Держава"
- г. "Похвала глупоті"

322. Гуманісти епохи Відродження стверджували, що

- а. "немає істоти нещаснішої за людину"
- б. "мета виправдовує засоби"
- в. "чудо велике є людина"
- г. "буття Бога може бути доведене"

323. Яка провідна тема філософських пошуків епохи Відродження?

- а. гуманізм
- б. теоцентризм
- в. космоцентризм
- г. епістемологія

324. Пантеїстичні ідеї притаманні філософській системі

- а. Платона
- б. Миколи Кузанського
- в. Аристотеля
- г. Цицерона

325. Натурфілософія Дж. Бруно сформована під впливом

- а. геліоцентричної системи
- б. геоцентричної системи
- в. канонічно-церковного вчення
- г. космоцентричної системи

326. Головна риса філософії Відродження

- а. кордоцентризм
- б. антропоцентризм
- в. теоцентризм
- г. космоцентризм

327. Про острів "Утопія" написав працю

- а. Т. Шевченко
- б. І. Франко
- в. Т. Мор
- г. Г. Сковорода

328. Кому належать слова "Спалити – не значить спростувати"?

- а. Ф. Петрарці
- б. Дж. Бруно
- в. Т. Кампанеллі
- г. Н. Макіавеллі

329. Ідеологами протестантизму були

- а. М. Лютер і Ж. Кальвін
- б. Вольтер і Ж.-Ж. Руссо
- в. Т. Мор і Т. Кампанелла
- г. Микола Кузанський і Г. Галілей

330. Ідейні погляди Дж. Бруно можна віднести до

- а. монотеїзму
- б. політеїзму
- в. пантеїзму
- г. матеріалізму

331. Уявлення про Бога як безособове начало, яке злилося зі всім Всесвітом, називається

- а. політеїзм
- б. аскетизм
- в. монотеїзм
- г. пантеїзм

332. Хто з філософів Відродження представляє утопічний соціалізм?

- а. Т. Кампанелла
- б. Сократ
- в. Аристотель
- г. Платон

333. Визначте філософа епохи Відродження, погляди якого відносять до утопічного соціалізму

- а. І. Франко
- б. Т. Мор
- в. Т. Шевченко
- г. Г. Сковорода

334. Крилатий вираз "Мета виправдовує засоби" належить

- а. М. Коперніку
 - б. Н. Макіавеллі
 - в. Г. Галілею
 - г. Еразму Роттердамському
335. Відомим соціальним філософом епохи Відродження був
- а. Н. Макіавеллі
 - б. М. Лютер
 - в. Ж. Кальвін
 - г. Г. Галілей
336. "Королем гуманізму" вважають
- а. Августина Аврелія
 - б. Тому Аквінського
 - в. Еразма Роттердамського
 - г. Татіана
337. Визначте форми раціонального пізнання
- а. інтуїція, передчуття, передбачення
 - б. поняття, судження, умовивід
 - в. відчуття, сприйняття, уявлення
 - г. відчуття, почуття, уява
338. Як Т. Мор назвав свою працю про ідеальний державний устрій?
- а. "Місто Сонця"
 - б. "Про свободу волі"
 - в. "Утопія"
 - г. "Про дух Законів"
339. Який вираз належить Н. Макіавеллі?
- а. "Людина є мірою усіх речей"
 - б. "Я мислю, значить, я існую"
 - в. "Розумію, щоб вірити"
 - г. "В основі людської діяльності лежить "інтерес""
340. М. Коперник є творцем
- а. геліоцентричної картини світу
 - б. міфологічної картини світу
 - в. космоцентричної картини світу
 - г. християнської картини світу
341. Філософ епохи Відродження, католицький кардинал, автор праці "Про вчене незнання"
- а. Г. Галілей
 - б. Дж. Бруно
 - в. Микола Кузанський
 - г. Еразм Роттердамський
342. Про неможливість пізнання сутності речей і загалом світу стверджує

- а. моралізм
- б. агностицизм
- в. спіритуалізм
- г. містицизм

343. Хто з філософів Відродження був скептиком?

- а. М. Монтень
- б. Фалес
- в. Піфагор
- г. Протагор

344. Як називається епоха відновлення цікавості до культури античності в Європі?

- а. Просвітництво
- б. Відродження
- в. Новий час
- г. Середні віки

345. Визначте основний об'єкт дослідження, міру речей і відношень в епоху Відродження

- а. Бог
- б. космос
- в. людина
- г. природа

346. Яка світська світоглядна позиція епохи Відродження протистояла схоластиці і духовному пануванню Церкви?

- а. природоцентризм
- б. кордоцентризм
- в. естетизм
- г. гуманізм

347. Як називається концепція істини, заснована на постулаті, що в основі наукових теорій лежать домовленості та угоди між науковими товариствами?

- а. відповідності
- б. прагматична
- в. конвенціоналізму
- г. доброчесності

348. Положення про нескінченність Всесвіту у часі й просторі, про злиття Бога і природи обґрунтував ренесансний мислитель

- а. Вольтер
- б. Дж. Бруно
- в. Г. Гегель
- г. Ш. Монтеск'є

349. Італійський поет, автор сонетів про Лауру, засновник гуманізму, критик схоластики

- а. Франческо Петрарка
- б. Марсіліо Фічіно
- в. Джованні Бокаччо

г. Данте Аліґ'єрі

350. Яка примара людського розуму, за Ф. Беконом, стоїть на заваді досягнення істини?

- а. віри
- б. печери
- в. ідеології
- г. авторитету

351. Як називаються представники парадигми у філософії, які вважають, що першоосновою буття та всього сущого в ньому є матерія?

- а. матеріалісти
- б. ідеалісти
- в. позитивісти
- г. екзистенціалісти

352. Назвіть представника філософії Нового часу

- а. Піфагор
- б. Ф. Бекон
- в. Фалес
- г. Квінт Тертулліан

353. Для філософії Р. Декарта характерною рисою є

- а. механіцизм
- б. атеїзм
- в. сенсуалізм
- г. волюнтаризм

354. Хто був родоначальником емпіризму як філософського напрямку Нового часу?

- а. Сократ
- б. Френсіс Бекон
- в. Платон
- г. Аристотель

355. Хто вважав, що свідомість новонародженої людини є "чистою дошкою"?

- а. Джон Локк
- б. Джордано Бруно
- в. Франческо Петрарка
- г. Еразм Роттердамський

356. Яка картина світу лежить в основі філософських систем французьких просвітителів Нового часу?

- а. релігійна
- б. філософська
- в. механістична
- г. міфологічна

357. Хто із наведених філософів стояв на позиціях раціоналізму?

- а. Р. Декарт

- б. Дж. Локк
- в. Ф. Бекон
- г. Т. Гоббс

358. Характерною рисою філософії Нового часу була

- а. космоцентризм
- б. примат віри над розумом
- в. антропологізм
- г. науковість

359. Головною проблемою філософії Нового часу була

- а. відношення матеріального та ідеального
- б. пошуку методу наукового пізнання
- в. людини
- г. Бога

360. Хто із філософів Нового часу є автором афоризму: "Знання – це сила"?

- а. І. Кант
- б. Й. Фіхте
- в. Ф. Бекон
- г. Д. Юм

361. Виберіть філософський напрям, прихильники якого вважали, що в інтелекті немає нічого, чого б не було в відчуттях

- а. емпіризм
- б. раціоналізм
- в. ірраціоналізм
- г. скептицизм

362. Найбільш продуктивним шляхом пізнання, на думку Ф. Бекона, є

- а. шлях павука
- б. шлях мурахи
- в. шлях бджоли
- г. всі відповіді правильні

363. Кому належить вислів: "Я мислю – відповідно, я існую"?

- а. Сократу
- б. Платону
- в. Аристотелю
- г. Р. Декарту

364. Що є джерелом знання з точки зору раціоналізму?

- а. почуття
- б. відчуття
- в. досвід
- г. розум

365. Хто із філософів Нового часу вважав людину єдністю двох субстанцій – тіла й духу?

- а. Аристотель
- б. Р. Декарт
- в. Платон
- г. Цицерон

366. Головним атрибутом матерії, на думку Р. Декарта, є

- а. протяжність
- б. вічність
- в. мінливість
- г. дискретність

367. Як називається вчення, яке визнає Бога як творця природи, її законів і руху, але заперечує втручання Бога у природні процеси після акту творіння?

- а. атеїзм
- б. політеїзм
- в. монотеїзм
- г. деїзм

368. Представниками емпіризму у філософії Нового часу були

- а. Сократ, Платон, Аристотель
- б. І. Кант, Г. Гегель, Г. Лейбніц
- в. І. Франко, П. Куліш, Т. Шевченко
- г. Ф. Бекон, Т. Гоббс, Д. Локк

369. Як називається напрям у філософії, представники якого вважають, що першоосновою світу є свідомість та розманітні духовні форми буття?

- а. ідеалізм
- б. матеріалізм
- в. платонізм
- г. скептицизм

370. Метод Ф. Бекона

- а. дедукція
- б. діалектика
- в. індукція
- г. метафізика

371. Хто із філософів Нового часу заперечував об'єктивне існування матерії?

- а. Августин Аврелій
- б. Дж. Берклі
- в. Тома Аквінський
- г. Арнобій

372. Філософ Нового часу, автор праці "Новий органон"

- а. Платон
- б. Сократ
- в. Аристотель
- г. Ф. Бекон

373. Розділ філософії, який вивчає пізнання, джерела і форми пізнавального процесу, проблеми істини та її критеріїв називають

- а. гносеологія
- б. етика
- в. естетика
- г. антропологія

374. Який напрям у філософії вважає розум основою пізнання людини?

- а. раціоналізм
- б. ірраціоналізм
- в. сенсуалізм
- г. релятивізм

375. Безпосереднє вбачання істини розумом Р. Декарт називав

- а. дедукцією
- б. індукцією
- в. інтуїцією
- г. прозрінням

376. Розділ філософії, який вивчає буття, його форми, його першооснови і сутність називають

- а. онтологія
- б. етика
- в. естетика
- г. антропологія

377. Є такі основні дисципліни у структурі філософії

- а. онтологія, гносеологія, аксіологія
- б. астрономія, герменевтика, аксіологія
- в. аксіологія, естетика, астрологія
- г. гносеологія, астрономія, антологія

378. Що є спільним між філософією і наукою?

- а. раціонально-логічні методи дослідження
- б. спрямованість на вивчення людини
- в. перевірка знань через досвід
- г. практична корисність знання

379. Хто з філософів вважав основою буття "монади"?

- а. Г. Ляйбніц
- б. Аристотель
- в. Ф. Ніцше
- г. І. Кант

380. Центральним поняттям онтології Р. Декарта є

- а. повітря
- б. субстанція
- в. вода

г. апейрон

381. Хто з філософів Нового часу вважав продуктивною ідею поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову?

- а. З. Фройд
- б. Августин Аврелій
- в. Аристотель
- г. Т. Гоббс

382. До філософських шкіл Стародавнього Китаю належить

- а. конфуціанство
- б. стоїцизм
- в. скептицизм
- г. платонізм

383. Назвіть філософа, який сформулював теорію держави на основі суспільного договору

- а. Д. Юм
- б. Р. Декарт
- в. Т. Гоббс
- г. Ж. де Ламетрі

384. Кому належить крилатий вираз "війна всіх проти всіх"?

- а. Т. Гоббсу
- б. Аристотелю
- в. І. Канту
- г. Цицерону

385. Хто автор виразу "людина людині – вовк"?

- а. Ф. Ніцше
- б. Вольтер
- в. А. Шопенгауер
- г. Т. Гоббс

386. Родоначальником лібералізму у філософії Нового часу був

- а. Аристотель
- б. Дж. Локк
- в. Платон
- г. Сократ

387. Ф. Бекон – основоположник новочасного

- а. концептуалізму
- б. номіналізму
- в. реалізму
- г. емпіризму

388. Філософ Нового часу, адвокат, державний діяч і природодослідник

- а. Ф. Бекон
- б. Конфуцій

- в. Аристотель
- г. Платон

389. "Чистою дошкою" Джон Локк називав

- а. закони суспільства
- б. людську душу
- в. космічний розум
- г. суспільство

390. Філософ-просвітник, який розробляв проблему "культура – цивілізація"

- а. Ф. Бекон
- б. Ж.-Ж. Руссо
- в. Дж. Локк
- г. Т. Гоббс

391. Д. Локк вважав, що свобода людини

- а. абсолютна і ніким не контрольована
- б. відносна і залежить від умов життя людини
- в. обмежена свободою інших людей
- г. обмежена силою держави

392. "Золоте правило" моралі, за Конфуцієм, таке

- а. не чини іншому того, чого не бажаєш собі
- б. володар повинен бути володарем
- в. насолода є початок і кінець блаженного життя
- г. сприймай іншу людину так як сприймають її інші

393. Філософія Дж. Берклі

- а. дуалістична
- б. об'єктивно ідеалістична
- в. суб'єктивно ідеалістична
- г. матеріалістична

394. Філософія Р. Декарта

- а. дуалістична
- б. матеріалістична
- в. ідеалістична
- г. раціоналістична

395. Хто автор крилатого виразу "Існувати – значить бути сприйнятим"?

- а. Р. Декарт
- б. Т. Гоббс
- в. Б. Спіноза
- г. Дж. Берклі

396. Як називається філософський напрям, який розвивав ідеї Р. Декарта?

- а. сенсуалізм
- б. картезіанство

- в. концептуалізм
- г. реалізм

397. Вихідним принципом філософування Р. Декарта був

- а. діалектика
- б. сумнів
- в. інтуїція
- г. експеримент

398. На думку Т. Гоббса, "природний стан" – це

- а. любов до ближнього
- б. боротьба проти несправедливості
- в. рівновага любові й ненависті
- г. війна всіх проти всіх

399. Хто автор філософського твору "Левіафан"?

- а. Т. Гоббс
- б. Аристотель
- в. Тома Аквінський
- г. Августин Аврелій

400. Термін "філософія" означає

- а. любов до мистецтва
- б. любов до Бога
- в. любов до мудрості
- г. любов до істини

401. Предметом вивчення філософії є

- а. світ у його цілісності
- б. наукові теорії
- в. філософські системи
- г. філософські теорії

402. Як прийнято називати здатність оперувати поняттями, судженнями й умовиводами?

- а. інтуїція
- б. образне мислення
- в. абстрактне мислення
- г. підсвідомість

403. Що з переліку зараховують до філософських методологій

- а. феноменологію
- б. ноологію
- в. аксіологію
- г. епістемологію

404. Онтологію визначають як вчення про

- а. буття
- б. пізнання

- в. діяльність
- г. цінності

405. Гносеологію визначають як вчення про

- а. діяльність
- б. буття
- в. пізнання
- г. цінності

406. Феноменологія – це, передусім, вчення про

- а. обґрунтоване знання
- б. досвід свідомості
- в. природу дійсності
- г. незалежну від людини дійсність

407. Який чинник відіграв вирішальну роль у становленні свідомості людини?

- а. мова
- б. погодні умови
- в. господарський уклад
- г. географічне середовище

408. Що з переліку є теоретичним світоглядом

- а. міфологія
- б. релігія
- в. філософія
- г. мистецтво

409. Відповіді на філософські проблеми зазвичай шукають у

- а. повсякденному житті
- б. міркуваннях розуму
- в. мистецькому досвіді
- г. чуттєвому досвіді

410. Яке явище належить до сфери несвідомого?

- а. думки
- б. мова
- в. дії
- г. інстинкти

411. До сфери несвідомого прийнято відносити

- а. сновидіння
- б. цінності
- в. вподобання
- г. світогляд

412. Які відношення є змістом психофізіологічної проблеми?

- а. між тілом і душею
- б. між правою і лівою півкулями головного мозку

- в. між буттям і небуттям
- г. між добром і злом

413. Визначальну роль для традиційного суспільства, в якому домінує сільське господарство, відіграє

- а. рівність
- б. земля
- в. гроші
- г. капітал

414. В індустріальному суспільстві, де переважає промисловість, визначальну роль відіграє

- а. чисельність працівників
- б. соціальна рівність
- в. капітал
- г. інформація

415. Категорію "буття" розуміють як

- а. все, що існує
- б. світ природи
- в. світ людини
- г. світ культури

416. До системи філософського знання належить

- а. астрологія
- б. гносеологія
- в. астрономія
- г. екологія

417. Філософська дисципліна, предметом якої є мораль, отримала назву

- а. динаміка
- б. політика
- в. етика
- г. лінгвістика

418. Філософська дисципліна, предметом якої є краса, отримала назву

- а. естетика
- б. морфологія
- в. статика
- г. статистика

419. Філософська дисципліна, предметом якої є буття, отримала назву

- а. мораль
- б. психологія
- в. статистика
- г. онтологія

420. Філософська дисципліна, предметом якої є закони й форми мислення, отримала назву

- а. патристика

- б. логіка
- в. лінгвістика
- г. містика

421. Сукупність естетичних, моральних, політичних, економічних, релігійних та інших уявлень, ідеалів і цінностей називається

- а. політика
- б. світогляд
- в. мораль
- г. економіка

422. Специфічною рисою філософії є те, що вона виступає

- а. наслідком розвитку живої природи
- б. складовою біологічного знання
- в. формою теоретичного світогляду
- г. різновидом знання про числа й пропорції

423. Кордоцентризм є рисою української філософії, яка означає

- а. пунктуальність
- б. філософію серця
- в. смирення
- г. матеріалізм

424. Джерелом філософії доби Київської Русі є

- а. "Кобзар"
- б. "Слово про Ігорів похід"
- в. "Дух нашої давнини"
- г. "Опис України"

425. Важливою філософською ідеєю, висловленою М.Гоголем, є

- а. самопізнання є підставою людського щастя
- б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
- в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
- г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"

426. Внеском П.Юркевича до української філософії є

- а. вчення про підсвідоме
- б. вчення про три світи і дві натури
- в. вчення про серце як джерело моральності
- г. вчення про "непомітне" зло

427. В XIX столітті філософські ідеї в українській художній літературі продукував

- а. Нестор Літописець
- б. Пантелеймон Куліш
- в. Василь Стус
- г. Памво Беринда

428. Автор концепції ідеальної держави в добу античності

- а. Григорій Сковорода
- б. Платон
- в. Карл Маркс
- г. Франческо Петрарка

429. На території Радянської України працювали представники

- а. неофройдизму
- б. марксизму
- в. постмодернізму
- г. неоплатонізму

430. Гносеологію прийнято розуміти як вчення про

- а. культуру
- б. пізнання
- в. прекрасне
- г. буття

431. Ключовою філософською ідеєю праці митрополита Іларіона "Слово про закон і благодать" є

- а. три світи і дві натури складають структуру Всесвіту
- б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
- в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
- г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"

432. Важливою філософською ідеєю, висловленою Т.Шевченком, є

- а. ідея насильницької народної революції
- б. три світи і дві натури складають структуру Всесвіту
- в. найбільше значення для людини має так звана "споріднена праця"
- г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"

433. Важливою філософською ідеєю, висловленою Г.Сковородою, є

- а. людина приречена на страждання
- б. прийняття християнства визначило цивілізаційний вибір Русі
- в. для людини надзвичайно важливою є "сродна" праця
- г. найбільшу небезпеку становить так зване "непомітне зло"

434. Негативне ставлення до християнської етики милосердя властиве концепції німецького філософа

- а. Б.Паскаля
- б. Н.Аббаньяно
- в. Ф.Ніцше
- г. Г. Марсея

435. Осмислення людського буття через категорію абсурду властиве концепції французького філософа

- а. К.Ясперса
- б. Х.Ортеги-і-Гассета
- в. А.Камю
- г. Дж.Джентіле

436. Аналіз свідомості та культури за допомогою категорію позасвідомого властивий концепції австрійського дослідника

- а. В.Джеймса
- б. Х.Ортеги-і-Гассета
- в. З.Фрейда
- г. Н.Аббаньяно

437. Проблему зазвичай розуміють як

- а. знання про пізнання
- б. знання про знання
- в. знання про незнання
- г. незнання про знання

438. Оберіть з переліку метод емпіричного пізнання

- а. спостереження
- б. ідеалізація
- в. синтез
- г. формалізація

439. Оберіть з переліку метод теоретичного пізнання

- а. спостереження
- б. гіпотетико-дедуктивний метод
- в. опис
- г. вимірювання

440. Філософська антропологія розуміється в першу чергу як вчення про

- а. природу
- б. людину
- в. культуру
- г. суспільство

441. Процес формування людства прийнято називати

- а. антропогенезом
- б. адаптацією
- в. соціалізацією
- г. ресоціалізацією

442. Людину слід розглядати як істоту

- а. біологічну
- б. соціальну
- в. біопсихосоціальну
- г. психічну

443. Осмислення проблеми протистояння культури й цивілізації властиве концепції німецького філософа

- а. А.Камю
- б. О.Шпенглера

- в. Дж.Джентіле
- г. Н.Аббаньяно

444. Твердження про те, що вирішення філософських проблем можливе на ґрунті релігійного світогляду, властиве концепції французького філософа

- а. О.Шпенглера
- б. Ж.Марітена
- в. Ф.Ніцше
- г. Б.Рассела

445. Поняття "абсолютна ідея" та "діалектика" належать до філософської системи такого представника німецької класичної філософії, як

- а. О.Шпенглер
- б. Г.Гегель
- в. Ф.Ніцше
- г. З.Фройд

446. Антропологічний поворот у німецькій класичній філософії здійснив

- а. А.Камю
- б. Ж.-Ж.Руссо
- в. Л.Феєрбах
- г. Н.Аббаньяно

447. Поняття категоричного імперативу та обов'язку належать до етики представника німецької класичної філософії

- а. І.Канта
- б. Ф.Ніцше
- в. К.Ясперс
- г. Д.Лукача

448. Аксиологія визначається як вчення про

- а. цінності, оцінки, ідеали
- б. соціальну справедливість
- в. свободу і відповідальність
- г. життя і смерть

449. Розрізнення трьох джерел пізнання (чуття, розсудку й розуму) властиве концепції німецького філософа

- а. І.Канта
- б. Н.Аббаньяно
- в. Ж.Марітена
- г. Ж.-Ж.Руссо

450. Соціальна філософія розуміється в першу чергу як вчення про

- а. культуру
- б. суспільство
- в. історію
- г. людину

451. Під поняттям "ноосфера" мають на увазі
- а. розвинуту біосферу
 - б. стан стратосфери
 - в. сферу, побудовану розумом
 - г. стан літосфери
452. Філософія історії розуміється як вчення про
- а. природний процес
 - б. походження світу
 - в. спрямованість і сенс історичного процесу
 - г. походження світового порядку
453. Що охоплює філософська категорія буття?
- а. суб'єктивну дійсність
 - б. об'єктивну реальність
 - в. природні процеси
 - г. всі варіанти вірні
454. Поняттям "цивілізація" позначають
- а. наукову концепцію
 - б. структуру суспільства
 - в. етап культурного розвитку суспільства
 - г. просторові межі суспільства
455. Цивілізацію і культуру прийнято співвідносити таким чином
- а. цивілізація виникає раніше, ніж культура
 - б. культура виникла раніше за цивілізацію
 - в. культура і цивілізація виникли одночасно
 - г. цивілізація та культура – одне й те саме
456. В яку епоху розвитку філософії були введені поняття "буття" і "небуття"?
- а. Середні віки
 - б. Відродження
 - в. Античність
 - г. Новий час
457. Яке із вказаних філософських понять вважається найбільш загальним?
- а. буття
 - б. пізнання
 - в. людина
 - г. істина
458. Хто з переліку запровадив у науку поняття "лібідо"?
- а. З.Фрейд
 - б. Ж.-Ж.Руссо
 - в. О.Конт
 - г. Дж.С.Мілль

459. Проблема сутності та можливостей пізнання у філософії досліджується

- а. етикою
- б. епістемологією
- в. естетикою
- г. онтологією

460. Позиція агностицизму щодо можливостей людини виходить з того, що в процесі пізнання світу відбувається

- а. лобювання інтересів еліти
- б. неповний збіг змісту думки з об'єктом пізнання
- в. згода експертів щодо певної думки
- г. політична заангажованість учених

461. Що означає поняття "гносеологія"?

- а. дисципліна, що вивчає процес пізнання
- б. вчення про норми й засади людських стосунків
- в. наука, що вивчає суспільство
- г. наука, що вивчає поведінку людини

462. Хто такий суб'єкт пізнання?

- а. те, що пізнають
- б. суспільна істота
- в. метод
- г. те, що пізнається

463. Яка з перелічених форм пізнання належить до першого з рівнів пізнання – чуттєвого?

- а. досвід
- б. експеримент
- в. практика
- г. уявлення

464. До найважливіших методів теоретичного дослідження належить

- а. експеримент
- б. єдність логічного та історичного
- в. включене спостереження
- г. вимірювання

465. Геліоцентричне уявлення про будову всесвіту обґрунтовував

- а. Микола Коперник
- б. Микола Кузанський
- в. Тома Аквінський
- г. Ансельм Кентерберійський

466. Пантеїзм визначають наступним чином

- а. ототожнення, повна єдність Бога і природи
- б. виокремлення Бога з контексту природи, обґрунтування його існування як самостійної духовної сутності

- в. заперечення існування Бога
 - г. взаємна незалежність Бога і природи
467. Що з переліку є формою раціонального пізнання
- а. відчуття
 - б. судження
 - в. уявлення
 - г. почуття
468. Раціональне пізнання найчастіше виступає у формі, яку називають
- а. спогадом
 - б. переживанням
 - в. поняттям
 - г. пам'яттю
469. Гносеологія є розділом філософського знання, що в першу чергу досліджує
- а. комунікацію
 - б. взаємодію
 - в. цінності
 - г. пізнавальний процес
470. Поняття досвіду лежить в основі філософської теорії
- а. ідеалізму
 - б. емпіризму
 - в. логіки
 - г. трансценденталізму
471. Хто з філософів Нового часу розробляв дедуктивний метод пізнання?
- а. Р.Декарт
 - б. Августин Аврелій
 - в. Аристотель
 - г. Сократ
472. Як називається філософський підхід епохи Ренесансу, що проголошує людину, її свободу і гідність вищою цінністю?
- а. гуманізм
 - б. альтруїзм
 - в. плюралізм
 - г. егоїзм
473. Що з переліку НЕ є формою раціонального пізнання
- а. сприйняття
 - б. поняття
 - в. категорії
 - г. судження
474. Прийнято виділяти два рівні пізнання
- а. чуттєвий і раціональний

- б. образний та емоційний
 - в. індивідуальний і груповий
 - г. буденний і теоретичний
475. Логічну операцію, що передбачає перехід від окремого до загального, прийнято називати
- а. індукція
 - б. мислення
 - в. моделювання
 - г. процес
476. Логічна операція, яка полягає в переході від загального до окремого, називається
- а. дедукція
 - б. процес
 - в. моделювання
 - г. порівняння
477. У західній філософії часто синонімом терміну "гносеологія" виступає
- а. стратегія
 - б. синтагма
 - в. епістемологія
 - г. парадигма
478. Яка з ідей стала основою для середньовічної гносеології?
- а. ідея одкровення
 - б. ідея творчості
 - в. ідея прогресу
 - г. ідея комунікації
479. Хто з мислителів античності здійснили найбільший вплив на розвиток середньовічної філософії?
- а. Платон, Аристотель
 - б. Сократ, Фройд
 - в. Аристотель, Бруно
 - г. Протагор, Вольтер
480. Початковим періодом розвитку філософії Середньовіччя є
- а. патристика
 - б. неотомізм
 - в. схоластика
 - г. томізм
481. Формою чуттєвого пізнання називають
- а. теорію
 - б. умовивід
 - в. сприйняття
 - г. гіпотезу
482. Хто з античних філософів визначив істину як відповідність наших знань речам

- а. Квінт Тертуліан
- б. Вольтер
- в. Тома Аквінський
- г. Аристотель

483. Який із методів прийнято відносити до теоретичного пізнання?

- а. опис
- б. мисленнєвий експеримент
- в. експеримент
- г. вимірювання

484. У творчості якого з перелічених філософів відбувся синтез античної філософії та християнської традиції?

- а. Августина
- б. Платона
- в. Аристотеля
- г. Фрейда

485. Сукупність прийомів, процедур, правил, що застосовуються для отримання достовірного знання, називають

- а. методом
- б. істиною
- в. концепцією
- г. теорією

486. Форму організації наукового знання, яка дає цілісне уявлення про сутність та закономірності об'єкта, що досліджується, називають

- а. проблемою
- б. теорією
- в. судженням
- г. реченням

487. У трактуванні істини твердження софіста Протагора, що "людина є мірою всіх речей", стало класичним обґрунтуванням

- а. естетизму
- б. моралізму
- в. релятивізму
- г. істинності

488. Як називається форма думки, яка фіксує загальні та суттєві властивості й відношення речей, явищ та процесів?

- а. символ
- б. відчуття
- в. знак
- г. поняття

489. Як називається метод, згідно з яким на основі подібності предметів за певними властивостями робиться висновок про подібність цих предметів за іншими властивостями

- а. опис
 - б. близькість
 - в. аналогія
 - г. узагальнення
490. Філософська дисципліна гносеологія досліджує
- а. природу, можливості та межі пізнання
 - б. сутність людини
 - в. першооснову всіх речей, явищ і процесів
 - г. сутність і сенс історії
491. Проблема визначається як
- а. момент і механізм заміни старої якості новою
 - б. свідоме спотворення правди
 - в. ілюзорне усвідомлення дійсності
 - г. знання про незнання
492. У Середні віки філософія відносно до теології образно вважалась
- а. "служницею"
 - б. "матір'ю"
 - в. "сестрою"
 - г. "попередницею"
493. Філософська концепція, що піддає сумніву можливість пізнання об'єктивної дійсності
- а. моралізм
 - б. скептицизм
 - в. фідейзм
 - г. матеріалізм
494. Яке поняття є ключовим для розуміння позиції емпіризму?
- а. почуття
 - б. інтуїція
 - в. чуттєвий досвід
 - г. розум
495. Усі речі, на думку давньогрецького філософа Піфагора, узгоджуються з
- а. душею
 - б. простором
 - в. часом
 - г. числом
496. Кому із філософів приписують вислів: "Людина – це міра всіх речей"?
- а. Протагор
 - б. Микола Кузанський
 - в. Джордано Бруно
 - г. Тит Лукрецій Карп
497. Якій концепції належить розуміння істини як відповідності висловів фактам?

- а. конвенціоналістській
- б. кореспондентській
- в. когерентній
- г. прагматичній

498. Яким поняттям Платон позначив вічний, єдиний, незмінний початок усіх речей?

- а. ідея
- б. культура
- в. прогрес
- г. першодвигун

499. Яка галузь філософського знання вивчає найзагальніші проблеми культури?

- а. етика
- б. мистецтвознавство
- в. філософія культури
- г. логіка

500. Яка з названих категорій є ключовою для гносеології (теорії пізнання)?

- а. цінність
- б. істина
- в. бог
- г. буття

Базовий рівень

1. Вкажіть філософа-представника мілетської школи

- а. Кант
- б. Августин
- в. Маркузе
- г. Анаксимандр

2. Назвіть філософа, який працював упродовж класичного періоду розвитку античної філософії

- а. Маркс
- б. Коперник
- в. Платон
- г. Фюрбх

3. Назвіть давньогрецького філософа, який вважав, що у світі все походить від одного матеріального першоелемента – води

- а. Фалес
- б. Демокріт
- в. Гегель
- г. Монтеск'є

4. Назвіть одну з головних філософських шкіл епохи Еллінізму

- а. кантіанці
- б. гегельянці
- в. стоїки

- г. позитивісти
5. Дискусія про універсалії поділила більшість середньовічних філософів на два напрями
- а. тривіум та квадрівіум
 - б. реалістів і номіналістів
 - в. механіків і органіцистів
 - г. фізиків і метафізиків
6. Філософія як теоретична форма світогляду вперше виявила себе в
- а. Україні
 - б. Греції
 - в. Німеччині
 - г. Франції
7. Етичне вчення, яке вважає сенсом життя отримання насолоди, називається
- а. гедонізм
 - б. комунізм
 - в. аскетизм
 - г. популізм
8. Хто з філософів першим вжив слово "філософія"?
- а. Сковорода
 - б. Піфагор
 - в. Вольтер
 - г. Бруно
9. В античній філософії переорієнтація дослідження з природи на людину була здійснена
- а. Сократом
 - б. Гегелем
 - в. Беконом
 - г. Коперніком
10. Характерна риса світогляду Античності – це
- а. теоцентризм
 - б. комуноцентризм
 - в. наукоцентризм
 - г. космоцентризм
11. На думку філософів-стоїків, сенс життя людини полягає в
- а. вмінні мужньо і гідно підпорядкуватися долі
 - б. прагненні відмовитися від всіх суспільних обов'язків
 - в. прагненні боротися за справедливий суспільний устрій
 - г. вмінні насолоджуватися життям
12. Твердження про існування двох світів ("світу ідей" та "світу речей") відстоював античний філософ
- а. Аверроес
 - б. Платон

- в. Конфуцій
 - г. Руссо
13. Хто серед філософів античності є автором вчення про "ідеальну державу"?
- а. Гегель
 - б. Декарт
 - в. Платон
 - г. Ліппс
14. Як зазвичай називали перших грецьких філософів?
- а. "фізиками"
 - б. "академіками"
 - в. "політиками"
 - г. "філологами"
15. Апологетику розуміють як
- а. філософське вчення, яке захищає християнство від критики язичників
 - б. мистецтво красномовства
 - в. філософсько-релігійний культ давньогрецького бога Аполлона
 - г. індекс заборонених церквою книг
16. Антична натурфілософія – це
- а. етичне вчення
 - б. синонім теоцентризму
 - в. філософія природи
 - г. мистецтво красномовства
17. Під природним першопочатком світу перші античні філософи розуміли
- а. деяку природну стихію
 - б. фантазію
 - в. ідею
 - г. мрію
18. Твердження про єдність розуму й віри розробляв в епоху Середньовіччя
- а. Фрідріх Барбаросса
 - б. Макс Шелер
 - в. Тома Аквінський
 - г. Герман Коген
19. Поняття "креаціонізм" розуміють як
- а. принцип, згідно з яким Бог створив світ з нічого
 - б. принцип подолання суперечностей
 - в. принцип еволюції людини від вищих приматів
 - г. принцип сходження від абстрактного до конкретного
20. Мислитель Середньовіччя, автор висловлювання "Вірю, бо це абсурдно"
- а. Георг Гегель
 - б. Макс Шелер

- в. Еріх Распе
- г. Тертуліан

21. Кому із філософів античності належить твердження, що все суще є число?

- а. Вольтеру
- б. Кампанеллі
- в. Піфагору
- г. Лейбніцу

22. Який зі згаданих напрямків філософії відносять до сучасної неklasичної філософії?

- а. неотомізм
- б. томізм
- в. стоїцизм
- г. схоластика

23. Напрямком сучасної неklasичної філософії називають

- а. фрейдизм
- б. абстракціонізм
- в. анархізм
- г. емпіризм

24. Сучасна неklasична філософія представлена таким напрямком, як

- а. неопозитивізм
- б. епікуреїзм
- в. стоїцизм
- г. скептицизм

25. До сучасної неklasичної філософії дослідники відносять

- а. постпозитивізм
- б. томізм
- в. класицизм
- г. апологетику

26. Яку з течій відносять до антропологічного напрямку сучасної неklasичної філософії

- а. позитивізм
- б. структуралізм
- в. екзистенціалізм
- г. постструктуралізм

27. Яка з наступних течій належить до сцієнтичного напрямку сучасної неklasичної філософії

- а. неотомізм
- б. постмодернізм
- в. неокантіанство
- г. персоналізм

28. Яка зі згаданих течій належить до культурологічного напрямку сучасної неklasичної філософії

- а. аналітична філософія
- б. позитивізм

- в. філософія історії
- г. ідеалізм

29. Яку з цих течій відносять до критичних теорій сучасної некласичної філософії

- а. неоплатонізм
- б. картезіанство
- в. неомарксизм
- г. епікурейство

30. Розвиток української філософії включає такий етап

- а. філософія доби Відродження
- б. антична українська філософія
- в. неофрейдистська філософія в Україні
- г. український постмодернізм

31. Характерним для філософії доби Київської Русі є

- а. переважання логічної проблематики
- б. синтез античної та середньовічної інтелектуальних традицій
- в. розвиток методологічного знання
- г. прагнення до систематизації знання

32. Рисою української філософії традиційно називають

- а. біхевіоризм
- б. антеїзм
- в. фальсифікаціонізм
- г. прагматизм

33. Найважливішою у філософії Г. Сковороди слід вважати ідею

- а. виправлення імен
- б. самопізнання
- в. "надлюдини"
- г. незалежності

34. До найвизначніших українських філософів належить

- а. П. Юркевич
- б. І. Карпенко-Карий
- в. Г. Шамвей
- г. Б. Кроче

35. Філософія XIX ст. в Україні відзначається такою рисою

- а. критикою західної філософії з позиції марксизму
- б. софістичним характером
- в. підвищеним інтересом до ідей спекулятивної схоластики
- г. розвитком світоглядних ідей у середовищі університетської професури

36. До змісту української філософської думки належить ідея

- а. залежність подій національної історії від особливостей національного характеру
- б. пошук раціональних чинників богопізнання

- в. проголошення найвищою цінністю утилітарну користь
 - г. визнання Бога єдиним суттєвим чинником історичного процесу
37. Загалом філософія 1930-80-их рр. на теренах України може бути оцінена як
- а. Продуктивна й автентична
 - б. відділена від ідеології
 - в. неоднорідна у своєму розвитку (чергування злетів і падінь)
 - г. заглиблена в теологічні пошуки
38. Джерелом філософії доби Київської Русі є
- а. "Велесова книга"
 - б. "Слово про закон і благодать"
 - в. "Шлях аріїв"
 - г. "Кобзар"
39. Умоглядне тлумачення природи без опори на досвідне природознавство називається
- а. утопією
 - б. натурфілософією
 - в. метафізикою
 - г. соціал-дарвінізмом
40. В якому періоді античної філософії питання про першопочаток світу було центральним?
- а. римському
 - б. класичному
 - в. досократичному
 - г. сократичному
41. Основними представниками класичного періоду античної філософії були
- а. епікурейці, стоїки, скептики
 - б. піфагорійці, орфіки, софісти
 - в. Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт
 - г. Сократ, Платон, Аристотель
42. Першим античним філософом, який поставив питання про відмінність між філософією та іншими сферами знання, був
- а. Аристотель
 - б. Габермас
 - в. Чижевський
 - г. Дерріда
43. Хто зі старогрецьких філософів вперше розмежував думку, знання і мудрість?
- а. Фуко
 - б. Сен-Сімон
 - в. Платон
 - г. Віко
44. Виберіть правильну підставу, за якою прийнято класифікувати світогляд
- а. за належністю до титульної нації

- б. за расовою ознакою
 - в. за морально-ціннісними орієнтаціями
 - г. за експериментальними даними
45. Особливою рисою філософського мислення є
- а. містичний тип мислення
 - б. окреслення дійсності з позиції наявного та належного
 - в. одкровення як провідний метод дослідження
 - г. орієнтація на авторитет
46. Існує такий рівень буття
- а. мікросвіт
 - б. наносвіт
 - в. максисвіт
 - г. мінісвіт
47. Основною онтологічною проблемою є співвідношення
- а. краси-потворного
 - б. добра-зла
 - в. буття-небуття
 - г. людини і суспільства
48. Кількісним підходом до субстанції є
- а. сервілізм
 - б. фетишизм
 - в. плюралізм
 - г. анімізм
49. Кого в Стародавній Греції називали "софістами"?
- а. богословів
 - б. платних учителів риторики
 - в. учнів Аристотеля
 - г. мудрих правителів
50. Хто в старогрецькій філософії був засновником етичного раціоналізму, тобто вважав знання основою чеснот, а незнання – джерелом зла?
- а. Ортега-і-Гассет
 - б. Монтеск'є
 - в. Сократ
 - г. Поппер
51. Парою категорій (гранично загальних понять), через яку уточнюють поняття "буття", є
- а. рослина-тварина
 - б. праве-ліве
 - в. простір-час
 - г. аналіз-синтез
52. Яка ідея Імануїла Канта є революційною у гносеології?

- а. пізнання є спогляданням об'єкта
- б. розсудок сам конструює предмет відповідно до апіорних форм мислення
- в. матеріалістичне розуміння історії
- г. наші знання не повинні узгоджуватися з предметами

53. Формою раціонального рівня пізнання є

- а. судження
- б. таємниця
- в. непізнаване
- г. примітивне

54. Формою чуттєвого рівня пізнання є

- а. культура
- б. природа
- в. відчуття
- г. практика

55. І.Кант висунув ідею про

- а. синергетику
- б. вроджені ідеї
- в. двоїсту істину
- г. апіорність наших знань

56. До видів пізнання відносять

- а. істинний
- б. хибний
- в. правильний
- г. життєво-досвідний

57. В історію філософії Л. Фюєрбах увійшов як філософ, який створив вчення про

- а. людину
- б. географічний детермінізм
- в. діалектику
- г. еволюцію

58. Одним із видів пізнання є

- а. придатний
- б. неправильний
- в. правильний
- г. релігійний

59. Виберіть з переліку вид пізнання

- а. божественний
- б. хибний
- в. істинний
- г. філософський

60. Недоліком відчуттів прийнято вважати

- а. неможливість все відчутти (побачити, почути тощо)
- б. узагальненість образів, що виникають
- в. відділення суттєвого від несуттєвого
- г. неадекватність засвоєної інформації

61. Рисою наукового знання є

- а. тип мислення, спрямований на доведення
- б. орієнтація на віру
- в. відсутність об'єкта
- г. відсутність суб'єкта

62. Який шлях отримання знання в емпіризмі (за допомогою органів чуття)?

- а. досвід
- б. інтуїція
- в. мудрість
- г. віра

63. До рівнів пізнання відносять

- а. істинний
- б. хибний
- в. невизначений
- г. чуттєвий

64. Оберіть з переліку рівень пізнання

- а. істинний
- б. хибний
- в. проміжний
- г. раціональний

65. Хто із наведених філософів є представником німецької класичної філософії?

- а. Х.Ортега-і-Гассет
- б. Б.Спіноза
- в. Піфагор
- г. І.Кант

66. Німецька класична філософія представлена таким мислителем:

- а. Аристотелем
- б. Г. Гегелем
- в. Р.Декартом
- г. В.Вернадським

67. Релігійна (теологічна) концепція походження свідомості наполягає, що

- а. творець і людина – це одне й те ж
- б. людина має особливий статус з-поміж живого
- в. людина в усьому є досконалим створінням
- г. людина – недосконале творіння Бога

68. Недоліком еволюційної концепції походження свідомості є

- а. вписування людини у світ природи
- б. недоведеність факту розвитку природи
- в. відсутність зв'язку між органічним розвитком та інтелектуальним
- г. ненауковість еволюційної теорії

69. Німецькому філософу І.Канту належить ідея про

- а. фатум як засадничий принцип людського буття
- б. вроджені знання
- в. принципову неможливість пізнання сутності речей
- г. ідоли людського роду

70. Що можна віднести до змісту свідомості?

- а. гормони
- б. волю
- в. інстинкти
- г. тіло

71. У чому суть "коперніканського перевороту", здійсненого І.Кантом?

- а. суб'єкт є активною складовою пізнавального процесу
- б. пізнання є пасивне споглядання об'єкта
- в. джерелом знання є пригадування душі своїх снів
- г. наші знання повинні узгоджуватися з фантазіями душі

72. Суть "коперніканського перевороту", здійсненого І.Кантом, полягає у залежності пізнання від:

- а. методу і місця пізнання
- б. від пасивного споглядання об'єкта
- в. суб'єкта
- г. узгодження з предметами й політикою

73. "Коперніканський переворот", здійснений І.Кантом у гносеології, полягає у тому, що

- а. наші знання повинні узгоджуватися з предметами й правилами
- б. пізнання є активне споглядання об'єкта та суб'єкта
- в. пізнавального процесу не існує
- г. пізнання є конструюванням предмета

74. Суть кантівського "коперніканського перевороту" полягає

- а. у наявності теоретичного розуму
- б. у перетворенні людини на вихідну проблему філософських роздумів
- в. у космологічному доведенні існування Бога
- г. у тому, що в ході пізнання думка йде від об'єкта до суб'єкта

75. У гносеології І.Кант здійснив "коперніканський переворот". Яка ідея І.Канта є революційною?

- а. предмети повинні узгоджуватися з нашими знаннями
- б. тотожність предмета і предиката
- в. наші знання повинні узгоджуватися з предметами та ідеями
- г. пізнання є споглядання об'єкта

76. Яка теза стосується "коперніканського перевороту", здійсненого І.Кантом у гносеології?

- а. про непізнаваність феноменів
- б. розсудок сам конструює предмет відповідно до апіорних форм мислення
- в. пізнання є споглядання об'єкта
- г. наші знання повинні узгоджуватися з фантазіями

77. Яка ідея І.Канта є революційною у гносеології?

- а. пізнання є споглядання об'єкта
- б. джерелом знань є досвід минулих поколінь
- в. ми можемо пізнати лише те, що самі сконструювали
- г. наші знання повинні узгоджуватися з політикою

78. Недоліком трудової концепції походження свідомості є

- а. відсутність зв'язку між працею і постанням свідомості
- б. визначення праці як єдиного чинника постання свідомості
- в. протиставлення тварини й людини
- г. протиставлення індивідуальної та суспільної праці

79. Формою суспільної свідомості є

- а. космос
- б. мораль
- в. природа
- г. техніка

80. Формою суспільної свідомості прийнято вважати

- а. космос
- б. релігія
- в. природа
- г. техніка

81. До форм суспільної свідомості відносять

- а. техніку
- б. філософію
- в. природу
- г. тваринний світ

82. Свідомість не може

- а. відображати світ
- б. конструювати образ світу
- в. оцінювати світ
- г. творити світ

83. Вкажіть властивість методу, що стосується результату його застосування

- а. плідність
- б. економність
- в. зрозумілість
- г. примітивність

84. Група методів, які застосовуються в різних галузях знання

- а. загальнонаукові
- б. загальнотеоретичні
- в. загальноетичні
- г. загальнопрактичні

85. Від методів потрібно відрізняти такі форми як

- а. синтези
- б. аналізи
- в. алгоритми
- г. аналогії

86. Що з переліку НЕ є методом пізнання?

- а. синтез
- б. аналогія
- в. рецепт
- г. порівняння

87. У запропонованому переліку методом НЕ є

- а. аналогія
- б. аналіз
- в. процедура
- г. вимірювання

88. Методом теоретичного пізнання є

- а. "мислення вголос"
- б. спостереження
- в. "мислення з олівцем"
- г. аксіоматико-дедуктивний

89. Виберіть з переліченого складову методу

- а. процесуальна
- б. всі варіанти вірні
- в. концептуальна
- г. описова

90. Виберіть з переліченого властивість методу

- а. ясність
- б. всі варіанти вірні
- в. плідність
- г. спрямованість

91. Оберіть з переліченого властивість методу

- а. детермінованість
- б. всі варіанти вірні
- в. результативність
- г. економність

92. До властивостей методу відносять

- а. надійність
- б. всі варіанти вірні
- в. економність
- г. ясність

93. Методи прийнято класифікувати за наступною підставою

- а. за ефективністю
- б. за співвідношенням у змісті методів загальних принципів і конкретних правил
- в. за усвідомленістю та неусвідомленістю використовуваних прийомів
- г. за наявністю й відсутністю складових методу

94. Кризовість культури у XX ст. виявляється у такому явищі

- а. розчарування у прогресивності європейської культури
- б. масове використання Інтернету
- в. згорання програми масової культури
- г. занепад неklasичної думки

95. В чому виявилась криза культури у XX ст.?

- а. радикальний вплив людини на планетарні параметри
- б. масове використання Інтернету
- в. згорання програми масової культури
- г. занепад неklasичної думки

96. Яке явище свідчить про кризовість культури у XX ст.?

- а. радикальний вплив людини на планетарні параметри
- б. поява явища масового культуротворення
- в. розчарування у можливостях прогресу
- г. всі варіанти вірні

97. Яку з ідей не можна назвати характерною для епохи Відродження?

- а. пантеїзм
- б. антропоцентризм
- в. гуманізм
- г. технізація

98. Специфічною рисою цивілізації слід вважати

- а. прагнення до священного і потаємного
- б. оцінка речей за зручністю та комфортністю
- в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
- г. орієнтація на традицію

99. Яка риса притаманна сучасній цивілізації?

- а. прагнення до священного і потаємного
- б. приписування речам престижності
- в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
- г. орієнтація на традицію

100. Характерною рисою цивілізації слід вважати

- а. прагнення до священного і потаємного
- б. орієнтація на новацію (що новіше, те й цінніше)
- в. речі цінні, якщо мають тривалу історію
- г. орієнтація на традицію

101. Термін "філософія" прийнято перекладати з давньогрецької мови як

- а. божественна мудрість
- б. любов до істини
- в. любов до мудрості
- г. мудрість істини

102. Хто із запропонованих давньогрецьких філософів уперше вжив термін "філософія" і назвав себе філософом?

- а. Феофраст
- б. Піфагор
- в. Маркузе
- г. Кант

103. Ознакою свідомості є

- а. гормони
- б. природність
- в. мовлення
- г. тіло

104. Визначте приблизний історичний період виникнення філософії

- а. 15–66 ст. н.е.
- б. 7–6 ст. до н.е.
- в. середина III тисячоліття до н.е.
- г. 18–19 ст. н. е.

105. Визначте, що з переліченого є теорією походження свідомості

- а. трудова
- б. субстанційна
- в. всі варіанти вірні
- г. еволюційна

106. Світогляд – це

- а. сукупність поглядів на світ, відношення людини до світу і до самої себе
- б. сукупність знань, якими володіє людина
- в. відображення людською свідомістю тих суспільних відношень, які об'єктивно існують у суспільстві
- г. система адекватних установок зрілої особистості

107. Виберіть із запропонованих варіантів історичний тип світогляду

- а. монотеїзм
- б. політеїзм
- в. релігія
- г. софізм

108. Визначальною ознакою релігійного світогляду прийнято вважати
- а. нетерпимість до інших релігій
 - б. заперечення людської свободи
 - в. негативне відношення до досягнень науки, заперечення їх достовірності
 - г. роздвоєння світу на потойбічний і поцейбічний світи
109. Світогляд, який заперечує існування Бога, називається
- а. синтоїзм
 - б. антеїзм
 - в. атеїзм
 - г. скептицизм
110. Що таке філософія в найзагальнішому окресленні?
- а. любов до істини, науки
 - б. теоретичний тип світогляду
 - в. психологічна здатність людини підпорядкувати свої вчинки свідомо поставленим цілям
 - г. мистецтво трактування біблійних текстів
111. Назвіть античного філософа, який стояв на дуалістичних засадах
- а. Аристотель
 - б. Тома Аквінський
 - в. Ф.Бекон
 - г. Г.Гегель
112. Хто із вказаних філософів є представником німецької класичної філософії?
- а. Л.Феєрбах
 - б. О.Конт
 - в. Х.Мураками
 - г. М.Фуко
113. Яка теорія походження свідомості існує?
- а. філософська
 - б. матеріальна
 - в. досконала
 - г. релігійна
114. Вкажіть розділ філософії, який вивчає і розробляє проблеми пізнання
- а. етика
 - б. онтологія
 - в. естетика
 - г. гносеологія
115. Розділ філософії, який розробляє та вивчає найбільш загальні питання буття, називають
- а. онтологією
 - б. логікою
 - в. гносеологією
 - г. антропологією

116. Філософія як світогляд є:

- а. сформованою картиною світу, що прийнята спеціалістами
- б. системою поглядів на світ загалом і на ставлення людини до світу
- в. світоглядом, основу якого складають фантазії, легенди, вимисли
- г. сукупністю різноманітних знань, що застосовуються в різних галузях науки

117. Назвіть функцію філософії, що полягає в культивуванні гуманістичних цінностей та ідеалів, утвердженні моральних норм, які допомагають людині адаптуватися в навколишньому світі

- а. гносеологічна
- б. критична
- в. виховна
- г. евристична

118. Який характер проблем, що їх вирішує філософія?

- а. аналітичний
- б. синергетичний
- в. стандартний
- г. всезагальний

119. Філософське вчення, яке стверджує рівноправність двох субстанцій, називається

- а. плюралізм
- б. дуалізм
- в. монізм
- г. агностицизм

120. Функція філософії, що виявляє суперечності в знаннях людини про світ

- а. світоглядна
- б. організаційна
- в. критична
- г. прогностична

121. Функція філософії, яка на основі наявних знань про світ, намагається визначити тенденції розвитку природи, людини, суспільства

- а. прогностична
- б. критична
- в. організаційна
- г. аксіологічна

122. Оберіть з переліку теорію походження свідомості

- а. ідеальна
- б. матеріальна
- в. адекватна
- г. трудова

123. Виберіть із перелічених визначень світогляду вірне

- а. комплекс уявлень людини про світ і про себе в цьому світі
- б. система поглядів на світ загалом

- в. сукупність поглядів, що визначають спрямованість діяльності людини з перетворення світу
 - г. всі варіанти правильні
124. Що об'єднує релігійний та міфологічний типи світогляду?
- а. теоретичне й практичне оволодіння реальністю
 - б. чуттєво-образна форма освоєння дійсності
 - в. абстрактно-понятійна форма оволодіння навколишньою реальністю
 - г. відсутність заборонених тем
125. Для якого історичного періоду характерний розвиток гуманістичного світогляду?
- а. Відродження
 - б. Античність
 - в. Середні віки
 - г. Еллінізм
126. До напрямків античної філософії належить
- а. постструктуралізм
 - б. стоїцизм
 - в. екзистенціалізм
 - г. постмодернізм
127. Матеріалізм – це
- а. вчення про матеріальність світу
 - б. проголошення пріоритету чуттєвих задовольень
 - в. філософський напрям, що стверджує первинність матерії і вторинність свідомості
 - г. принцип філософського дослідження
128. До змісту свідомості входить
- а. тіло
 - б. пам'ять
 - в. спинний мозок
 - г. гормони
129. Оберіть правильне визначення змісту категорії "монізм"
- а. вчення про єдину субстанцію
 - б. вчення про дві автономні субстанції
 - в. вчення про множинність субстанцій
 - г. вчення про субстанції, що взаємно виключають одна одну
130. Виберіть із запропонованих варіантів історично перший тип світогляду
- а. релігія
 - б. філософія
 - в. міфологія
 - г. мистецтво
131. Істота, що володіє свідомістю
- а. відзначається психічною активністю

- б. здійснює творче продукування
 - в. генетично передає досвід
 - г. біологічно засвоює досвід
132. Сукупність уявлень про світ і місце в ньому людини – це
- а. наука
 - б. ідеологія
 - в. онтологія
 - г. світогляд
133. Агностицизм – це
- а. заперечення пізнання сутності речей
 - б. теорія, що заперечує взагалі пізнання світу
 - в. пізнання, що не має осмисленого вирішення
 - г. специфічна пізнавальна практика
134. Вчення про єдину субстанцію, що лежить в основі світу, це
- а. матеріалізм
 - б. плюралізм
 - в. дуалізм
 - г. монізм
135. Яке буквальне визначення мала філософія
- а. вчення про мудрість
 - б. любов до мудрості
 - в. теоретичний світогляд
 - г. любов до істини
136. До змісту свідомості включають
- а. гормони
 - б. самосвідомість
 - в. інстинкти
 - г. відчуття
137. До змісту свідомості слід віднести
- а. тіло
 - б. мислення
 - в. головний мозок
 - г. гормони
138. Вкажіть, що з переліченого є теорією походження свідомості
- а. філософська
 - б. матеріальна
 - в. астрономічна
 - г. еволюційна
139. Виберіть правильне судження про зв'язок філософії та світогляду
- а. "філософія і світогляд існують незалежно одне від одного"

- б. "філософія – це тип світогляду"
 - в. "філософія ширша за світогляд"
 - г. "філософія і світогляд – це одне і те саме"
140. Основою свідомої діяльності є
- а. цілеспрямованість (постановка мети)
 - б. біологічність поведінки
 - в. спадковість
 - г. набір інстинктів
141. Яку функцію виконує філософія у формуванні цілісної картини світу і буття людини в ньому?
- а. виховну
 - б. естетичну
 - в. евристичну
 - г. світоглядну
142. До специфічних особливостей філософії належить
- а. обґрунтування емпіричних фактів
 - б. обґрунтування наукового знання
 - в. об'єднання науково-теоретичного і духовно-практичного способів життєдіяльності
 - г. об'єднання наукового і релігійного світосприйняття
143. Яка функція філософії пов'язана зі з'ясуванням характеру проблем, що вимагають зміни пізнавального інструментарію окремих наук?
- а. методологічна
 - б. виховна
 - в. евристична
 - г. прогностична
144. Спільною функцією філософії та релігії є
- а. прогностична
 - б. критична
 - в. методологічна
 - г. екзистенційна
145. Філософія, на відміну від релігії, є
- а. типом світогляду, який допомагає людині знайти сенс існування
 - б. формою культури, що виробляє певну систему цінностей
 - в. теоретичною формою осмислення буття
 - г. вченням про морально-етичні цінності
146. Спільною характеристикою філософського і наукового світоглядів є
- а. філософія і наука ставляться до істини як до найвищої цінності
 - б. філософія і наука осягають світ в його універсальній цілісності
 - в. філософія і наука доводять чи спростовують свої твердження експериментальним шляхом
 - г. філософія і класична наука не мають заборонених тем

147. Оберіть із перерахованих вірний варіант виду пізнання
- а. божественний
 - б. придатний
 - в. неправильний
 - г. науковий
148. Світоглядна функція філософії
- а. визначає тенденції у розвитку пізнання реального світу
 - б. сприяє формуванню цілісного уявлення про світ
 - в. обґрунтовує цінність людини, її права і свободи
 - г. узагальнює та передає найважливіші досягнення матеріальної культури
149. Який із розділів філософського знання сформувався найпізніше?
- а. філософія техніки
 - б. філософія права
 - в. філософія науки
 - г. філософія мистецтва
150. Філософія відрізняється від науки тим, що
- а. встановлює закони об'єктивного світу
 - б. більша частина філософських тверджень емпірично не доводиться
 - в. внутрішньо суперечлива
 - г. опирається на логіку
151. Характерною рисою філософії доби Середньовіччя є
- а. фальсифікація
 - б. креаціонізм
 - в. матеріалізм
 - г. натурфілософія
152. Основна мета схоластики
- а. створити новий науковий метод для вивчення природного світу
 - б. надати релігійній, теологічній істині систематичну форму за допомогою раціональних філософських методів
 - в. сформулювати основи соціальної філософії
 - г. обґрунтувати сенс людської екзистенції
153. Визначте один із основних етапів розвитку середньовічної філософії
- а. натурфілософський
 - б. сократичний
 - в. елліністичний
 - г. патристика
154. Виберіть із запропонованих варіантів середньовічного мислителя, автора праці "Сповідь"
- а. Аврелій Августин
 - б. Рене Декарт
 - в. Альбер Камю

г. Артур Шопенгауер

155. Видатним представником періоду патристики був

- а. Діоген
- б. Августин Блаженний
- в. Карл Ясперс
- г. Григорій Сковорода

156. Назвіть ознаку, що характеризує середньовічну філософію

- а. натуралізм
- б. скептицизм
- в. визнання віри способом осягнення істини
- г. діалектичний матеріалізм

157. Особливістю життєво-досвідного (повсякденного) виду пізнання є те, що воно

- а. прямо вписане у повсякденну діяльність
- б. не дає жодної інформації
- в. завжди приводить до помилкових висновків
- г. вимагає спеціалізованої підготовки

158. Схоластика виникла як

- а. спосіб обґрунтування пізнання Бога за допомогою розуму й логіки
- б. теологічна розробка ідеалів і символів віри за допомогою розуму
- в. раціональне впорядкування християнської догматики
- г. всі варіанти вірні

159. Можна вести мову про такий різновид буття

- а. дійсне буття
- б. реальне буття
- в. неправильне буття
- г. суб'єктивне буття

160. Вкажіть дисципліну, яка вважалася найбільш важливою у Середньовіччі

- а. естетика
- б. теологія
- в. соціальна філософія
- г. аксіологія

161. Хто здійснив синтез античної філософії з догматами християнського віровчення?

- а. Платон
- б. Аврелій Августин
- в. Фрідріх Ніцше
- г. Френсіс Фукуяма

162. Початковим етапом у розвитку середньовічної філософії був

- а. монотеїзм
- б. юнґіанство
- в. неосократизм

- г. патристика
163. І.Кант у своїй філософії ввів у науковий обіг поняття
- а. "категоричний імператив"
 - б. "апейрон"
 - в. "менталітет"
 - г. "титulyна нація"
164. До найважливіших характеристик буття в науковій картині світу відносять
- а. священність
 - б. динамічність
 - в. традиційність
 - г. революційність
165. Теологія – це
- а. родовід богів
 - б. вчення про Бога
 - в. вчення про кінець світу
 - г. вчення про логічне мислення
166. Середньовічна проблема універсалій відображає суперечність між пізнавальними настановами античних філософів
- а. Фрейда і Юнга
 - б. Фуко і Сартра
 - в. Канта і Геґеля
 - г. Платона і Аристотеля
167. Наукове значення середньовічної проблеми універсалій полягає в тому, що воно
- а. сприяє утвердженню прав людини
 - б. визначає закони держави
 - в. проблематизує статус всезагального та одиничного
 - г. сприяє розвитку мистецтва
168. Середньовічні реалісти визнають
- а. еволюцію світу
 - б. випадковість мислення
 - в. панування міфу
 - г. реальність загального
169. Середньовічні номіналісти визнають
- а. реальність одиничного
 - б. досконалість людини
 - в. існування парадоксу
 - г. перевагу чуттєвого над раціональним
170. Яка із запропонованих наук у середньовічній культурі вважалась "королевою всіх наук"?
- а. естетика
 - б. медицина

- в. теологія
- г. алхімія

171. Хто з перелічених філософів був авторитетом для схоластики?

- а. Аристотель
- б. Галілео Галілей
- в. Мішель Фуко
- г. Вольтер

172. Яку концепцію обґрунтував середньовічний мислитель Тома Аквінський?

- а. подвійної істини
- б. верифікації
- в. фальсифікації
- г. відносності

173. Хто розробив п'ять доказів буття Бога в епоху Середньовіччя?

- а. Гастон Башляр
- б. Фалес
- в. Тома Аквінський
- г. Мішель Фуко

174. Світогляд класифікують за такою підставою

- а. за походженням (вроджений чи набутий)
- б. за расовою ознакою
- в. за носієм
- г. за схильністю до самогубства

175. У середньовічній схоластиці проголошувалася вищість

- а. науки над буденністю
- б. мистецтва над філософією
- в. закону над релігією
- г. теології над філософією

176. До змісту середньовічної філософії слід відносити поняття

- а. підсвідоме
- б. прогрес
- в. теологія
- г. когерентність

177. В епоху Нового часу працював такий філософ, як

- а. Г.Ріккерт
- б. Г.Лейбніц
- в. О.Шпенглер
- г. П.Рікер

178. Рисом античної філософії можна назвати

- а. релігійний зміст текстів
- б. акцент на спасінні людської душі від страждань

- в. перехід від осмислення природи до осмислення людини
 - г. догматичний характер філософії
179. Середньовічні філософи намагалися
- а. створити якісну доказову науку
 - б. з'ясувати біологічний вимір появи людини в світі
 - в. виявити співвідношення віри й розуму в пізнанні
 - г. визначити особливості технічного прогресу
180. Новочасний світогляд характеризується
- а. міфологізмом
 - б. орієнтацією на сферу божественного знання
 - в. вірою в можливість суспільного прогресу
 - г. відмовою від науковості
181. Для періоду античної високої класики характерно
- а. тотальний релятивізм
 - б. реалізація потреби систематизації знання
 - в. поширення ідей гуманізму
 - г. критика класичної філософії
182. Епоха Відродження відзначається такою рисою
- а. абсолютне підкорення філософії теологією
 - б. спроба замінити християнський світогляд неоязичництвом
 - в. зацікавленість культурною спадщиною античної доби
 - г. Поява експериментальної науки
183. Здобутком німецької класичної філософії є
- а. відкриття явища підсвідомого у соціальному житті
 - б. вивчення позараціональних чинників діяльності
 - в. обґрунтування принципу системності знання
 - г. утвердження принципів теоцентризму
184. Філософи-некласики XIX ст. намагалися
- а. ретельно слідувати позиціям І.Канта і Г.Гегеля
 - б. реабілітувати поняття розуму
 - в. створити нову теологію
 - г. розробити поняття "позараціонального"
185. Напрямком середньовічної філософії називають
- а. патристику
 - б. еклектику
 - в. матеріалістичну діалектику
 - г. атомістику
186. Новочасна філософія оперувала таким поняттям
- а. індукція
 - б. екзистенція

- в. ідеація
- г. індульгенція

187. В епоху античності працював

- а. Геракліт
- б. Сталагміт
- в. Сателіт
- г. Партеніт

188. Рисою середньовічної філософії слід назвати

- а. суспільний характер філософії
- б. некласична орієнтація
- в. використання філософії для розробки наукового методу
- г. використання філософії для обґрунтування догматики

189. Філософи Нового часу зробили спробу

- а. з'ясувати шляхи пізнання людиною Бога
- б. критично осмислити ідеї німецької класичної філософії
- в. пристосувати філософію для вирішення наукових завдань
- г. визначити позараціональні чинники буття Бога

190. Явище античної натурфілософії включає у свій зміст

- а. роздуми про динамічність та статичність буття
- б. обґрунтування наукового методу
- в. роботу із поняттям підсвідомого
- г. переважання техноцентричної проблематики

191. Схоластика й містика як явища були

- а. найважливішими проявами нігілістичного світогляду
- б. механізмами формування постмодернізму
- в. альтернативними позиціями щодо шляхів пізнання Бога
- г. зразками пізньої української філософії

192. До змісту німецької класичної філософії входить

- а. непослідовний ірраціоналізм
- б. радикальна критика наукової картини світу
- в. релятивістський світогляд
- г. вдалі спроби побудови філософських систем

193. Головним поняттям німецької класичної філософії слід вважати

- а. ніщо
- б. кризу
- в. системність
- г. віру

194. Рисою некласичної філософії можна назвати

- а. розмаїття методології та теоретичних позицій
- б. віра у необмежені можливості Богопізнання

- в. підпорядкованість філософії теології
 - г. залежність від міфологічного світогляду
195. Для Нового часу характерний такий напрям філософування
- а. неотомізм
 - б. неопозитивізм
 - в. емпіризм
 - г. фальсифікаціонізм
196. Рисою, що відрізняє філософію від науки, є
- а. філософія має самосвідомість, а наука – ні
 - б. філософія ґрунтується на дискурсивному типі мислення, а наука – на містичному одкровенні
 - в. у науки є предмет і об'єкт, а у філософії – тільки шлях
 - г. у філософії є предмет і об'єкт, а в науки – тільки експеримент
197. Рисою, що відрізняє філософію від релігії, є
- а. релігія ґрунтується на доведенні, а філософія – на авторитеті
 - б. філософія дає відповідь на питання про сенс буття, а релігія – ні
 - в. філософія є соціальним інститутом, а релігія – ні
 - г. релігія є соціальним інститутом, а філософія – ні
198. Рисою, що відрізняє філософію від мистецтва, є
- а. філософію цікавить людське відношення до світу, а мистецтво – ні
 - б. у мистецтві існують заборонені теми, а у філософії – ні
 - в. мистецтво точніше за філософію
 - г. філософія оперує поняттями, а мистецтво – образами
199. Світогляд прийнято класифікувати за такою підставою
- а. за походженням (вроджений чи набутий)
 - б. за расовою ознакою
 - в. за історичною епохою
 - г. за біологічним носієм
200. Оберіть з переліку представника української філософії
- а. Григорій Чубай
 - б. Григорій Квітка-Основ'яненко
 - в. Григорій Сковорода
 - г. Григорій Косинка
201. Твердження, що універсалії існують незалежно від свідомості, розвивав середньовічний
- а. реалізм
 - б. агностицизм
 - в. персоналізм
 - г. фізикалізм
202. Офіційна філософська доктрина католицької церкви заснована на
- а. капіталізмі

- б. фройдизмі
- в. томізі
- г. гедонізі

203. Світоглядний принцип філософії Середніх віків, згідно з яким Бог створив світ з нічого, називається

- а. еволюціонізм
- б. креаціонізм
- в. монадологія
- г. антропоцентризм

204. Причиною суперечки між номіналістами і реалістами у Середні віки була

- а. проблема вічного повернення
- б. проблема універсалій
- в. проблема європоцентризму
- г. проблема збалансованого розвитку

205. Святий Августин є автором праці

- а. "Філософія права"
- б. "Сповідь"
- в. "Дао де дзин"
- г. "Фізика"

206. За вченням теоцентризму людина є

- а. образом і подобою Бога
- б. атомом
- в. акциденцією
- г. помилкою природи

207. Який твір належить до епохи Середньовіччя?

- а. "Сума теології" Томи Аквінського
- б. "Міф про Сізіфа" Альбера Камю
- в. "Що таке філософія?" Жюльєн Дельоза
- г. "Симулякри і симуляція" Жана Бодрієра

208. Теоцентризм – це

- а. першість буття перед свідомістю
- б. здійснення недіяння
- в. правило соціальної дії
- г. принцип, згідно з яким Бог – центр світобудови, активний і творчий початок всього

209. У "Сповіді" Святий Августин вперше сформулював проблему

- а. конструктивізму в філософії
- б. метанаративів
- в. свободи волі людини
- г. наукових революцій

210. Який зміст відображає принцип "Бритва Оккама"?

- а. "Я знаю, що я нічого не знаю"
- б. "Краса врятує світ"
- в. "Не слід помножувати сутності без потреби"
- г. "Пізнай самого себе"

211. Як називається праця Святого Августина, присвячена співвідношенню влади світської і духовної та історичній телеології?

- а. "Про місто Боже"
- б. "Наш постмодерний модерн"
- в. "Прагматизм"
- г. "Так казав Заратустра"

212. Яка картина світу найбільш характерна для Середньовіччя?

- а. ризоматична
- б. креаціоністська
- в. антропософська
- г. міфогенічна

213. Християнство поділяє тезу античного світогляду про

- а. мовні парадокси
- б. наявність іншого (потойбічного) світу
- в. верифікацію
- г. злиденність історизму

214. Онтологічним принципом середньовічної філософії є

- а. креаціонізм
- б. матеріалізм
- в. атеїзм
- г. плюралізм

215. Гносеологічним принципом середньовічної філософії є

- а. об'явлення
- б. збалансований розвиток
- в. лінгвістичний конструктивізм
- г. залежність від середовища

216. Який із вказаних філософських напрямків відноситься до сучасної філософії?

- а. софістика
- б. містика
- в. схоластика
- г. екзистенціалізм

217. Визначте особливість позитивізму

- а. волюнтаризм
- б. сцієнтизм
- в. негативізм
- г. феноменологізм

218. Німецький соціальний мислитель Карл Маркс обґрунтував ідею
- а. Царства Божого
 - б. Святої трійці
 - в. мовних ігор
 - г. матеріалістичного розуміння історії
219. Сутність світу, за Артуром Шопенгауером, є проявом
- а. законів держави
 - б. продуктивних відносин
 - в. волі
 - г. штучного інтелекту
220. Артур Шопенгауер вважав, що життя людей – це
- а. ігри розуму
 - б. неперервний цикл перероджень
 - в. шлях до побудови технократичної держави
 - г. тривоги, розчарування та муки
221. Артур Шопенгауер вважав, що людська історія – це
- а. побудова раю на Землі
 - б. шлях до колонізації інших планет
 - в. безглузде переплетення подій
 - г. дружба всіх народів
222. Психологічне поняття, яке визначило філософську антропологію Серена К'єркегора
- а. страх
 - б. закон
 - в. випадковість
 - г. вегетація
223. До класифікації наук Огюст Конт ввів нову назву науки про суспільство, яка, на його думку, замінить політекономію, правознавство і етику
- а. географія
 - б. біофізика
 - в. соціологія
 - г. палеонтологія
224. У філософії Фрідріха Ніцше основним поняттям є
- а. архетип
 - б. економічний базис
 - в. воля до влади
 - г. любов до ближнього
225. Яка картина світу лежить в основі філософських систем французьких просвітників Нового часу?
- а. релігійна
 - б. політична

- в. механістична
- г. міфологічна

226. Хто із наведених філософів стояв на позиціях раціоналізму?

- а. Р.Декарт
- б. Б.Паскаль
- в. А.Шопенгауер
- г. Ф.Ніцше

227. Характерною рисою філософії Нового часу була

- а. вульгарний матеріалізм
- б. примат віри над розумом
- в. символізм
- г. науковість

228. Що є джерелом знання з точки зору раціоналізму?

- а. Бог
- б. органи чуття
- в. підсвідоме
- г. розум

229. Емпіризм виводить все пізнання із:

- а. досвіду почуттів та емоцій
- б. авторитетного свідчення
- в. Божественного одкровення
- г. чуттєвого досвіду

230. Який напрям у філософії вважає розум основою пізнання людини?

- а. раціоналізм
- б. психологізм
- в. фаталізм
- г. релятивізм

231. Визначте в переліку представника некласичної філософії

- а. Рене Декарт
- б. Северин Боецій
- в. Фрідріх Ніцше
- г. Петро Даміані

232. Хто з перелічених філософів є представником некласичної філософії?

- а. Артур Шопенгауер
- б. Анаксимен
- в. Геракліт
- г. Тома Аквінський

233. Як Т.Мор назвав свою працю про ідеальний державний устрій?

- а. "Капітал"
- б. "Наука логіки"

- в. "Утопія"
- г. "Розрада філософією"

234. Микола Коперник є творцем

- а. геліоцентричної картини світу
- б. політичної картини світу
- в. квантової картини світу
- г. синергетичної картини світу

235. Як називається епоха відновлення цікавості до культурної спадщини античності в Європі?

- а. Постмодернізм
- б. Відродження
- в. Індустріалізм
- г. Середні віки

236. Яка світська світоглядна позиція епохи Відродження протистояла схоластиці і духовному пануванню Церкви?

- а. атеїзм
- б. соціалізм
- в. кордоцентризм
- г. гуманізм

237. Назвіть представника філософії Нового часу

- а. Піфагор
- б. Ф.Бекон
- в. В.Беньямін
- г. Квінт Тертулліан

238. Для філософії Р.Декарта характерною рисою є

- а. механіцизм
- б. стоїцизм
- в. абстракціонізм
- г. емпіризм

239. Хто започаткував емпіризм як філософський напрямок Нового часу?

- а. Огюст Конт
- б. Френсіс Бекон
- в. Петро Даміані
- г. Іммануїл Кант

240. Основним поняттям філософії Фрідріха Ніцше є

- а. машина
- б. маска
- в. чистий аркуш
- г. надлюдина

241. Ірраціоналізм вважає основним способом пізнання

- а. розум

- б. інтуїцію
- в. читання
- г. спостереження

242. Яка провідна тема філософських пошуків епохи Відродження?

- а. гуманізм
- б. теоцентризм
- в. екзистенціалізм
- г. епістемологія

243. Головна риса філософії Відродження

- а. кордоцентризм
- б. антропоцентризм
- в. теоцентризм
- г. структуралізм

244. Уявлення про Бога як безособове начало, яке злите зі всім Всесвітом, називається

- а. гедонізм
- б. аскетизм
- в. стоїцизм
- г. пантеїзм

245. Сучасна філософія тісно пов'язана з

- а. економікою
- б. виробництвом
- в. наукою
- г. міжнародними відносинами

246. Пантеїзм – це

- а. визнання розуму головним знаряддям експериментальної науки
- б. визнання присутності Бога у всій природі
- в. визнання первинності матерії по відношенню до психіки
- г. уміння людини знаходити приховане значення предмета, тексту тощо

247. Секуляризація – це

- а. аналіз походження слів
- б. з'ясування морального сенсу життя
- в. звільнення світського життя від релігії
- г. з'ясування ходу думок людини

248. Вкажіть особливість ренесансної натурфілософії

- а. пантеїзм
- б. сцієнтизм
- в. плюралізм
- г. атеїзм

249. Яка ідея філософії Відродження поставила людину у центр світобудови?

- а. фаталізму

- б. антропоцентризму
 - в. антисхоластики
 - г. естетичного розуміння дійсності
250. Яку позицію виражає теза Дж. Бруно, що природа є не що інше як Бог у речах?
- а. пантеїзму
 - б. атеїзму
 - в. деїзму
 - г. постмодернізму
251. Характерною рисою української філософської думки є
- а. прагматичність
 - б. кордоцентризм
 - в. абстрактність
 - г. ситуативність
252. Хто із наведених філософів належить до епохи українського Відродження
- а. Юрій Дрогобич
 - б. Іван Франко
 - в. Леся Українка
 - г. Володимир Винниченко
253. Вкажіть твір, написаний Григорієм Сковородою
- а. "Розрада філософією"
 - б. "Чорна рада"
 - в. "Алфавіт, або Бульвар світу"
 - г. "Філософія права"
254. Хто з українських філософів належить до представників громадівського руху 70-х років XIX ст.?
- а. Михайло Драгоманов
 - б. Феодосій Печерський
 - в. Кирило Туровський
 - г. Данило Заточеник
255. Хто із українських мислителів належав до філософської діаспори XX ст.?
- а. Феофан Прокопович
 - б. Георгій Кониський
 - в. Дмитро Чижевський
 - г. Григорій Сковорода
256. Який чинник відіграв провідну роль у становленні української філософської думки?
- а. кліматичні умови
 - б. економічне зростання
 - в. християнізація
 - г. мистецькі здобутки
257. Яку ідею розвинув Григорій Сковорода у своїй філософії?

- а. спорідненої праці
 - б. геополітики
 - в. ейдосу
 - г. пасіонарності
258. За Григорієм Сковородою, світ складається із
- а. атмосфери, техносфери, ноосфери
 - б. макрокосму, мікрокосму і символічного світу
 - в. людей і феноменів
 - г. біосфери, гідросфери, стратосфери, літосфери
259. Яку ідею Карла Маркса поділяв Іван Франко?
- а. ідею соціалізму
 - б. ідею диктатури пролетаріату
 - в. ідею інтернаціоналізму
 - г. ідею додаткової вартості
260. У вченні Григорія Сковороди "мікрокосм" і "макрокосм" є аналогами понять
- а. краси і справедливості
 - б. добра і зла
 - в. минулого і майбутнього
 - г. людини і Всесвіту
261. За концепцією громадівського соціалізму, держава – це
- а. пануюча організація
 - б. підпорядкована група
 - в. рівноправна спільнота
 - г. асоціація громад
262. Гуманізм – це
- а. сентиментальність, доброта, ніжність
 - б. невідкупність, безстрашність і боротьба проти нелюдяності
 - в. людинолюбство, повага особистої гідності людини
 - г. правова свідомість
263. Назвіть представника Кирило-Мефодіївського товариства
- а. Йоган-Георг Пінзель
 - б. Андрей Шептицький
 - в. Микола Гулак
 - г. Данило Заточеник
264. Яка особливість української філософії?
- а. відтворення основних етапів розвитку європейської філософії
 - б. ідеологічна заангажованість
 - в. підпорядкування теології
 - г. політичне забарвлення
265. Характерна риса української філософії

- а. антеїзм
- б. піфагореїзм
- в. монадологія
- г. агностицизм

266. Громадівський рух 70-х років XIX ст. породив нову плеяду української інтелігенції, серед якої був

- а. Григорій Сковорода
- б. Касіян Сакович
- в. Володимир Антонович
- г. Інокентій Гізель

267. Значна роль у становленні української філософської думки належить

- а. розвитку науки
- б. кліматичним умовам
- в. географічному розташуванню
- г. розвиненій міфологічній системі слов'янських племен

268. Кого називають "українським Сократом"?

- а. Кліма Смолятича
- б. Григорія Сковороду
- в. Володимира Мономаха
- г. Петра Могили

269. На українську філософію некласичного періоду мали значний вплив ідеї

- а. ірраціоналізму
- б. маніхейства
- в. еволюціонізму
- г. фрейдизму

270. Філософське мислення епохи Відродження характеризується як

- а. антропоцентризм
- б. індивідуалізм
- в. технократизм
- г. символізм

271. В якій європейській країні виникає рух Відродження?

- а. Фінляндії
- б. Нідерландах
- в. Греції
- г. Італії

272. Вкажіть характерну для української філософії ознаку

- а. антропологізм
- б. верифікованість
- в. фальсифікованість
- г. формалізм

273. Хто з українських філософів заповів написати на своїй могилі: "Світ ловив мене, та не впіймав..."?

- а. Григорій Сковорода
- б. Іван Франко
- в. Тарас Шевченко
- г. Феофан Прокопович

274. Визначальною проблемою філософії доби Київської Русі була

- а. "Людина – Тварина"
- б. "Людина – Бог"
- в. "Людина – Техніка"
- г. "Людина – Надлюдина"

275. Виберіть із запропонованих варіантів епоху, яка відновила ідеали античності

- а. Класицизм
- б. Постмодернізм
- в. Модернізм
- г. Ренесанс

276. Визначте провідну проблему української філософії XIX – першої половини XX ст.

- а. "Людина – Нелюдина"
- б. "Людина – Тварина"
- в. "Людина – Космос"
- г. "Людина – Нація"

277. Вкажіть спільне поняття, що розвивалось у філософських системах Григорія Сковороди і Памфіла Юркевича

- а. серце
- б. універсалії
- в. класова боротьба
- г. егоїзм

278. Що означає у філософії Григорія Сковороди символічний світ?

- а. буквар
- б. Біблія
- в. техніка
- г. масова свідомість

279. Ідеологію українського національного радикалізму розробив

- а. Інокентій Гізель
- б. Данило Заточеник
- в. Феодосій Печерський
- г. Дмитро Донцов

280. За теорією Миколи Хвильового, українська інтелігенція повинна керуватися настановою

- а. "Геть від Москви!"
- б. "Дружба народів – рушій прогресу"

- в. "Назад до речей!"
- г. "Вперед до світлого майбутнього!"

281. Микола Хвильовий закликав українську інтелігенцію орієнтуватися на

- а. азіатську культуру
- б. американську культуру
- в. російську культуру
- г. європейську культуру

282. За своєю проблематикою філософія Київської Русі тяжіла до

- а. реабілітації цінностей стоїків
- б. морального повчання та життєвої настанови
- в. розбудови штучного інтелекту
- г. аксіоматичного методу побудови теорії

283. Кому з мислителів належить твір "Слово про закон і благодать"?

- а. Фрідріху Шляєрмахеру
- б. митрополиту Іларіону
- в. Томасу Гоббсу
- г. Лесі Українці

284. Професійна філософія в Україні зароджується у

- а. державному апараті Київської Русі
- б. мистецьких гуртках
- в. Києво-Могилянській академії
- г. школах церковної музики

285. Професійна філософія вперше виникає в Україні у

- а. Академії Платона
- б. Львівсько-Варшавській школі
- в. Національній академії наук України
- г. Києво-Могилянському колегіумі

286. Який навчальний заклад в Україні за своєю значущістю порівнювали з англійським Оксфордом і французькою Сорбонною?

- а. Український католицький університет
- б. Київську духовну академію
- в. Києво-Могилянську академію
- г. Полтавський університет імені В.Г. Короленка

287. Вихідним складником філософії Г.Сковороди була концепція про

- а. свободу, рівність і братерство
- б. велику, малу і середню людину
- в. три світи, дві натури і щастя
- г. трансцендентне, трансцендентальне та іманентне

288. Засновником української традиції "філософії серця" вважається

- а. Тарас Шевченко

- б. Іван Франко
 - в. Григорій Сковорода
 - г. Іван Вишенський
289. Філософське вчення, що максимально зближує Бога і природу, називається
- а. монотеїзм
 - б. пантеїзм
 - в. патерналізм
 - г. суфізм
290. Це хибна думка, що Григорій Сковорода
- а. створив вчення про три світи
 - б. розвиває ідею "спорідненої праці"
 - в. започаткував традицію "філософії серця"
 - г. був матеріалістом
291. Філософія українського кордоцентризму – це
- а. увага до будови зовнішнього світу
 - б. розуміння серця як основи цілісної людини
 - в. надання переваги розуму у пізнанні світу
 - г. надання переваги інстинктам у пізнанні світу
292. Хто з українських філософів досліджував проблему співвідношення мислення і мови?
- а. Феофан Прокопович
 - б. Олександр Потебня
 - в. Інокентій Гізель
 - г. Георгій Кониський
293. Який філософ жив і творив в епоху Ренесансу?
- а. Микола Кузанський
 - б. Сократ
 - в. Аврелій Августин
 - г. Славој Жижек
294. Хто з перелічених філософів продовжив традицію філософії українського кордоцентризму?
- а. Памфіл Юркевич
 - б. Микола Хвильовий
 - в. Павло Копнін
 - г. Микола Шлемкевич
295. На розвиток української філософії в період Київської Русі мали найбільший вплив
- а. науковий атеїзм
 - б. натуралізм
 - в. гедонізм
 - г. вчення "отців Церкви"
296. Національна орієнтація філософського мислення виявляється у
- а. техніці критичного мислення

- б. методі філософського дослідження
- в. способі побудови філософської системи
- г. відданості філософа національній ідеї

297. Яка риса притаманна філософії Відродження?

- а. теоцентризм
- б. пантеїзм
- в. схоластичність
- г. техноцентризм

298. Ідеал людини у філософії Київської Русі – це

- а. святий
- б. герой
- в. геній
- г. дієвець

299. Головною цінністю для української філософії доби бароко є?

- а. архетип
- б. серце
- в. доля
- г. інстинкт

300. Джерела середньовічної філософії знаходяться у

- а. філософії джайнізму
- б. філософії прагматизму
- в. філософії Платона і Аристотеля
- г. філософії Епікура